

Hur är läget i Sverige?

Samhällsförlusten av längre sjukskrivningar

Sammanfattning

75,4 miljarder kronor. Så mycket pengar har Sverige förlorat på längre sjukskrivningar under 2023. Det är det sjunde året i rad som vi på Skandia beräknar det värdeskapande som går förlorat till följd av längre sjukskrivningar, för hela landet såväl som för länen i Sverige samt på kommunalnivå. Vi kan beskriva det som en sorts samhällelig sjuknota för uteblivet arbete.

Nytt för årets rapport är att vi delat upp samhällsförlusten, också kallad sjuknotan, för samtliga kommuner och län separat för kvinnor respektive män. Sjuknotan för kvinnor uppgår till 43,1 miljarder kronor i hela Sverige, medan den för män uppgår till 32,3 miljarder kronor.

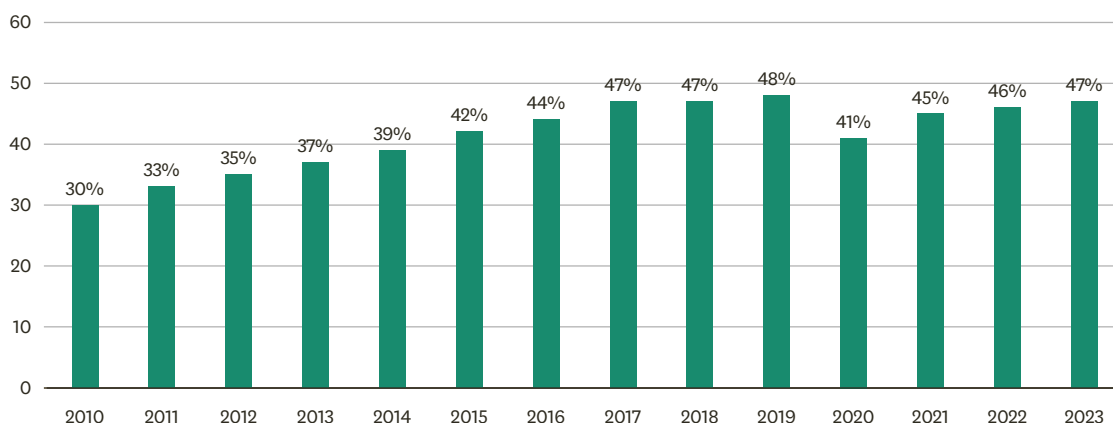
Vi delar även upp sjuknotan på psykisk respektive fysisk ohälsa. Sjuknotan av psykisk ohälsa uppgår till 35,4 miljarder kronor, medan den för fysisk ohälsa är 40 miljarder kronor. En trendmässig utveckling är att andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökar. År 2010 var det 30 procent av sjukskrivningarna i Sverige, under första kvartalet av året, som berodde på psykisk ohälsa. Siffran har sedan dess gradvis ökat till 47 procent under 2023 att jämföra med 46 procent 2022. I Västra Götalands län, Värmlands län och Dalarnas län beror redan hälften av sjukskrivningarna på psykisk ohälsa.

När vi jämför den nationella sjuknotan är det små förändringar som skett över tid. Trots det så skiljer sig totalbeloppet – från 66 miljarder 2021 till 71 miljarder 2022 och 75,4 miljarder i år. Detta beror främst på inflation samt kronans värde. Med det sagt så karakteriseras beräkningsmetoden av försiktiga beräkningar, den slutgiltiga summan är förmodligen större än så.

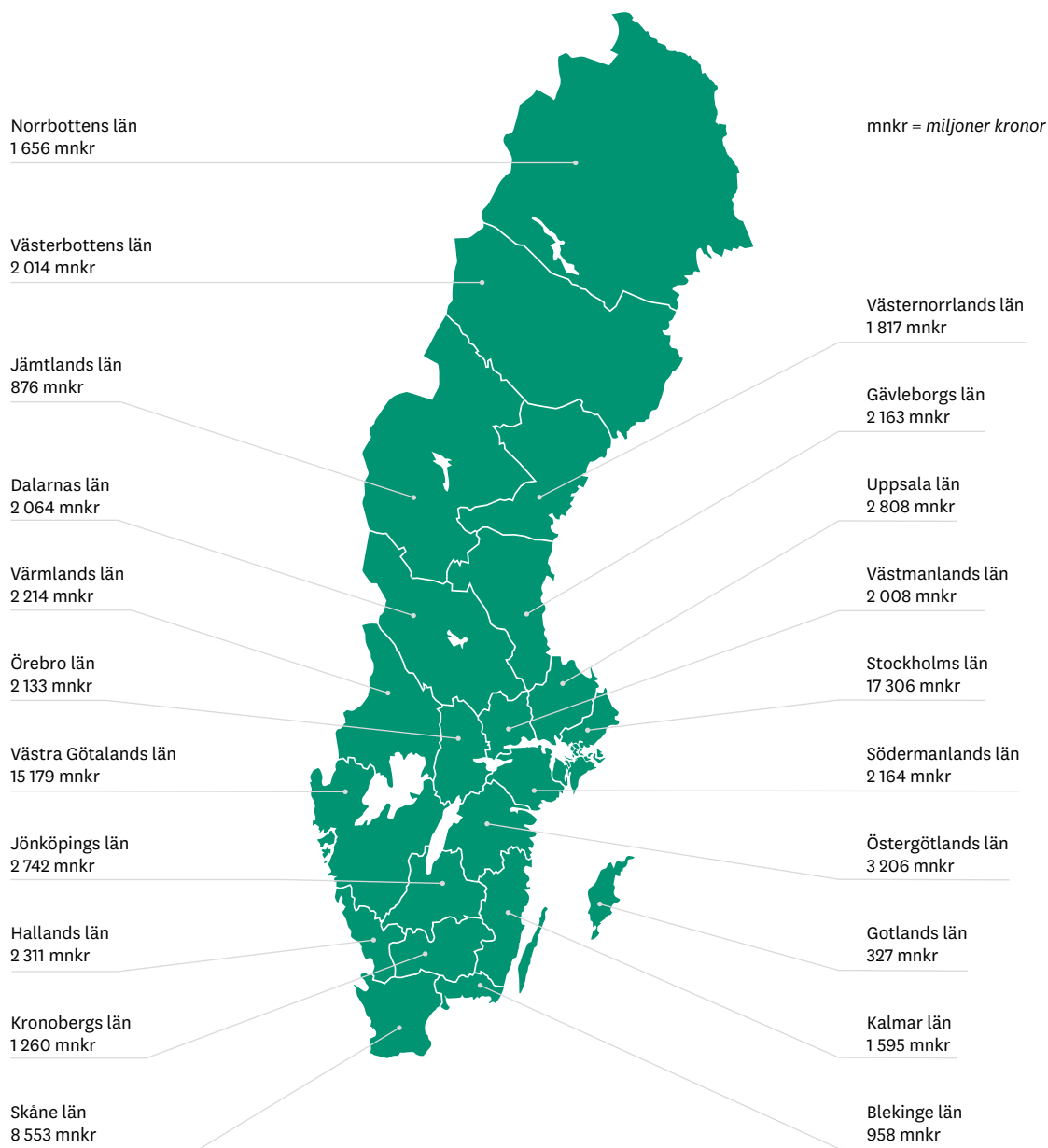
Kostnaden för vård inkluderas inte, då detta kan ses som en investering i hälsa. Inte heller inkluderas kostnaden för utbetalning av sjukpenning och rehabiliteringspenning, då det rör sig om transaktioner inom ramen för det sociala skyddsnetet. Kalkylen begränsas till att uppskatta det samhällsekonomiska värde som försvinner på grund av att arbete inte utförs under längre perioder av sjukskrivning. Trots denna försiktiga beräkningsmetodik visar det sig att kostnaden för sjukskrivningar uppgår till drygt 75 miljarder kronor för 2023.

Långa sjukskrivningar är en indikator på samhällets misslyckande med att erbjuda förebyggande hälsovård samt att rikta rehabiliterande vårdåtgärder till personer som på grund av sjukdom inte kan arbeta. Om vi istället minskade andelen sjukskrivningar till följd av psykisk ohälsa med en tredjedel, skulle det ekonomiska värdeskapandet bli hela 11,8 miljarder kronor under förra året. En sådan hälsovinst skulle kunna realiseras med större inslag av förebyggande vård samt att rehabiliterande vård ges i rätt tid. Ett helhetsgrepp krävs för att minska på sjuknotan, med förståelse för att psykisk och fysisk sjukdom hänger samman. ●

Figur 1. Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa, hela Sverige
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar.

Figur 2. Karta över kostnaden för längre sjukskrivningar per län

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Den psykiska ohälsan fortsätter växa	5
Sjuknotan uppdelad på psykisk och fysisk ohälsa	6
Så har sjukfrånvaron utvecklats i Sverige långsiktigt	8
Sjukpenningtalet ökar marginellt	10
Samhällsvinsterna med att minska sjukskrivningarna	12
Karta över samhällsvinsten indelad i län	13
Ordlista centrala begrepp	47
Samhällsekonomisk kalkyl	48
Beräkningarna steg för steg	50
Formeln för beräkningarna	52
Referenser	53

Förord

Allt vi gör, gör vi med tanke på framtiden. Därför har vi på Skandia sedan 2017 undersökt Sveriges sjuknota - det vill säga vad samhället årligen förlorar på längre sjukskrivningar. Vi som försäkringsbolag har förebyggande insatser nära hjärtat och vi vet att det är stora vinster som kommer med att arbeta preventivt - för oss som samhälle samt den enskilda individen. Vi satsar långsiktigt på förebyggande insatser och vill hjälpa våra kunder, både företag och individer, med stödinsatser som kan fånga upp och hantera tidiga varningssignaler för att undvika kostsamma långtidssjukskrivningar.

Med den här rapporten vill vi bidra till att ge en indikator på hur mycket vi som samhälle kan tjäna på just förebyggande åtgärder. Även om skillnaden i kostnad för 2021, 2022 och årets upplaga främst beror på inflationen och inte på grund av fler långtidssjukskrivningar, ser vi en oroväckande trend; den psykiska ohälsan fortsätter att öka. I oktober 2023 rapporterade Försäkringskassan om rekordmånga sjukskrivningar på grund av stress samt att psykisk ohälsa under den månaden stod för hälften av alla sjukfall. Under många år har trenden varit uppåtgående - för 13 år sedan berodde ca 30 procent av sjukskrivningarna i Sverige på psykisk ohälsa, idag närmar vi oss 50 procent i hela landet.

Arbetsplatserna har ett stort ansvar i att fånga upp tidiga tecken på ohälsa för att på så vis vända statistiken. Det första steget är att utbilda chefer i vad som kan vara tecken på ohälsa hos medarbetarna samt hjälpa medarbetaren och så långt det är möjligt erbjuda det stöd som medarbetaren är behov av.

Det enskilt viktigaste inslaget i vår förebyggande hälsoförsäkring är våra hälso- och rehabvägledare som koordinerar, anpassar och följer upp insatser före, under och efter sjukskrivning. Detta är en modell som det offentliga kan ta efter och som vissa regioner redan har börjat implementera. Genom att skifta fokus till tidiga insatser och rätt hjälp vid rätt tidpunkt är vi övertygade om att det går att vända utvecklingen.

Att förebygga psykisk såväl som fysisk ohälsa är nyckeln till att minska samhällsförlusten med längre sjukskrivning. Ansvar för bättre hälsa ligger såväl hos individen som arbetsgivare. Alla behövs i detta arbete då ingen ensam kan skapa ett samhälle där färre behöver sjukskrivas, men genom samverkan mellan offentlig, privat och frivillig sektor kan vi vända ohälsotrenden. En bättre förståelse för bakomliggande faktorer till ohälsa är viktigt för att mobilisera rätt åtgärder med fokus på förebyggande insatser. ●

Jenny Wiener, hälsoekonom, Skandia

Den psykiska ohälsan fortsätter växa

I den här rapporten studerar vi sjukfrånvaron i Sveriges 290 kommuner, vad den beror på och hur nivåerna utvecklas. En hög nivå av sjukfrånvaro är symptom på underliggande problem i samhället bristande arbetsmiljö och otillräckligt fokus på förebyggande hälsovård men växande psykisk ohälsa som följd. En långsiktig trend är att andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa har vuxit över tid. Som visas i figur 1 var det under 2010 så att 30 procent av sjukskrivningarna i Sverige berodde på psykisk ohälsa, en nivå som gradvis ökade till hela 48 procent under 2019. I samband med att Covid-19, som räknades som fysisk sjukdom, slog till ökade andelen sjukskrivningar som beror på fysisk ohälsa medan andelen som beror på psykiska skäl minskade.

Efter pandemin har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa åter stigit. Under första kvartalet 2023 berodde 47 procent av sjukskrivningarna i Sverige på psykisk ohälsa. I Västra Götalands och Dalarnas län var det 50 procent av sjukskrivningarna som berodde på psykisk ohälsa, medan nivån i Värmland var hela 51 procent. Sverige är på väg till en situation där hälften av sjukskrivningarna på nationell nivå beror på psykisk ohälsa – att stärka den psykiska hälsan i samhället, inklusive på arbetsplatser, framträder därför som avgörande för såväl folkhälsan som samhällsekonomin.

Sjukskrivningar behöver mötas med en kombination av fysiska och psykiska vårdinsatser i ett tidigt skede samt rehabiliterande vård. Målsättningen är att individer som drabbats av sjukdom och skador kan tillfriskna och återgå till arbetslivet och en fungerande vardag. Arbetsgivare i privat liksom offentlig sektor har goda skäl att satsa på förebyggande hälsovård och att ge stöd till medarbetare som hamnar i sjukdom så att rehabiliteringen kan ske smidigt.

För att möta problemet med längre sjukfrånvaro krävs kraftsamlning från olika aktörer i samhället. Den svenska välfärdsmodellen med solidarisk finansiering av sjukförsäkring och sjukvård medför att vi alla påverkas av sjukfrånvarons effekter. Höga nivåer av sjukfrånvaro kan dessutom underminera det svenska näringslivets globala konkurrenskraft. Av dessa skäl är det relevant att mäta sjukfrånvarons samhälls-ekonomiska prislapp, och lyfta fram vad som krävs för att minska sjukfrånvaron. ●

Sjuknotan är drygt 35 miljarder kronor för psykisk ohälsa och 40 miljarder kronor för fysisk ohälsa

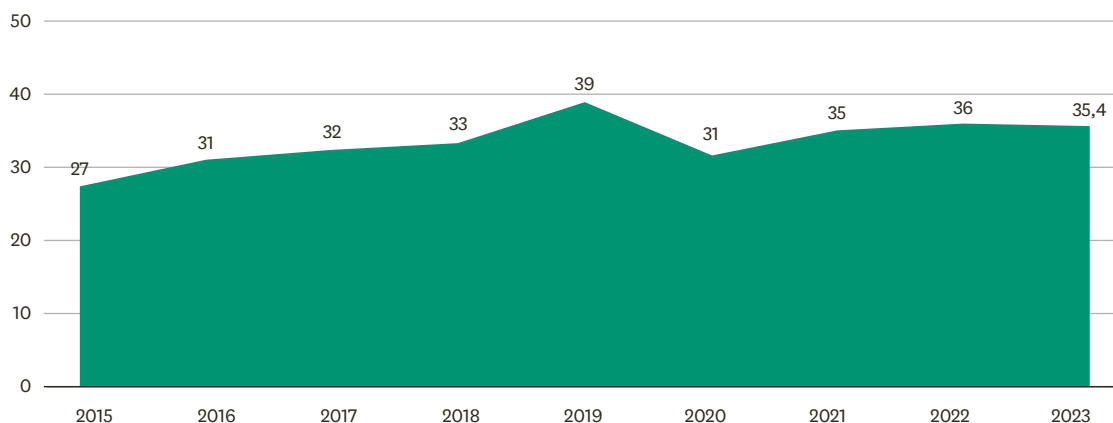
När sjukfrånvarons kostnader diskuteras i samhällsdebatten ligger fokus ofta på kostnaden av vård samt på prislappen för den ekonomiska ersättning som betalas ut. Finansiering av vård till personer som drabbats av sjukdom och olycka är dock inte en samhällsförlust, utan kan ses som en samhällsinvestering i bättre hälsa. Med samma logik är sjukpenning och rehabiliteringsersättningen förvisso en kostnad för den skattefinansierade offentliga sektorn, men samtidigt också en transaktion som utgör en viktig del av det sociala skyddsnetet. Den rena samhällsekonomiska förlust som uppkommer är att individer på grund av sjukdom utestängs från arbetslivet under en period. Därför studerar denna rapportserie det förlorade produktionsvärde som uppstår genom perioder av längre sjukskrivning. Sjuknotan baseras på att studera de sjukskrivningsdagar då sjukpenning och rehabiliteringspenning betalas ut, det vill säga sjukskrivningsperioder längre än 14 dagar som berättigar till dessa ersättningar.

Den samhällsekonomiska kalkylen begränsas till att uppskatta det ekonomiska värde som går förlorat på grund av att arbete inte utförs under dessa sjukdagar. Beräkningarna är i underkant då de inte tar hänsyn till själva kostnaden för utbetalningen av sjukpenning och rehabiliteringspenning, kostnaden för vård samt det ekonomiska värde som går förlorat under de första 14 dagarna av sjukskrivning. Inte heller inkluderar de att individer under perioder av sjukskrivning kan hamna efter på arbetsmarknaden och därmed ha en större risk för framtida arbetslöshet. Medan beräkningarna är i underkant, visar de samtidigt på att sjukfrånvaron medför en omfattande samhällsekonomisk kostnad.

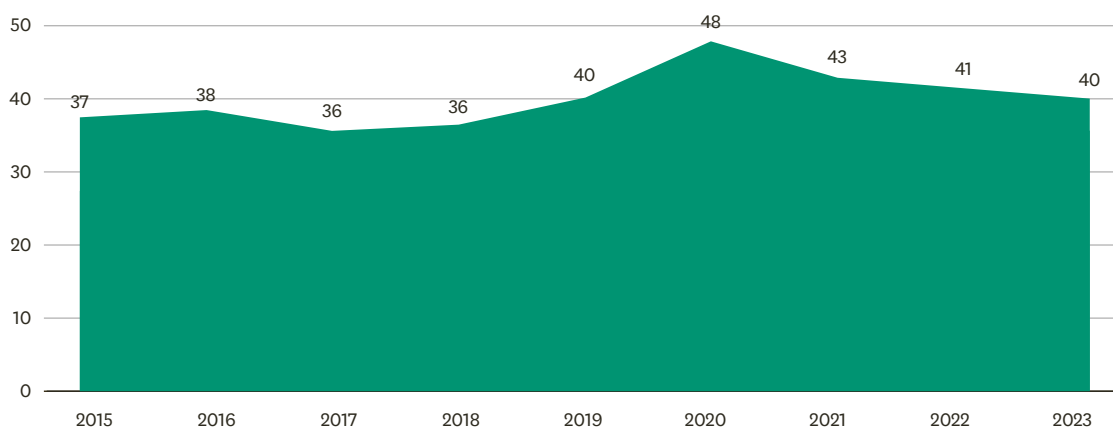
Samhällsförlusten av psykisk ohälsa har gradvis ökat i Sverige över tid (se figur 3). I juli 2023 års växelkurs uppgick sjuknotan för psykisk ohälsa under år 2015 till 27 miljarder kronor. Nivån ökade till hela 39 miljarder kronor under 2019, minskade till 31 miljarder kronor i samband med Coronapandemin följande år, och har därefter åter ökat till 35,4 miljarder kronor. Det är en gradvis ökande trend, bortsett från att fokus på Coronaepidemin ledde till att färre av sjukskrivningarna tillfälligt berodde på psykisk ohälsa. Pandemin där många blev sjuka och en del miste livet medförde inte bättre psykisk hälsa bland allmänheten, då det skapade omfattande mänskligt lidande var det snarare så att många också mådde psykiskt dåligt. Däremot ledde det till att samhällets resurser mobiliserades för fysisk ohälsa. Samhällsförlusten av fysisk ohälsa var 37 miljarder kronor under 2015, nivån ökade till hela 48 miljarder kronor under 2020 med Coronapandemin, och har sedan dess minskat till 40 miljarder kronor (se figur 4).

Figur 3. Samhällsförlusten av psykisk ohälsa
(miljarder SEK/år, i 2023 års konkurs)

Figur 4. Samhällsförlusten av fysisk ohälsa
(miljarder SEK/år, i 2023 års konkurs)

Det är inte möjligt att helt undvika längre episoder av sjukskrivningar. Däremot bör en viktig målsättning vara att minska på de längre sjukskrivningarna. Kartläggningen över den ekonomiska förlust som sjukskrivningar medför ger en måttstock på samhällsvinsten med förebyggande och rehabiliterande hälsovård. Förhoppningen är att dessa beräkningar kan inspirera till ökat hälsoarbete i samverkan mellan offentlig, privat och frivillig sektor.

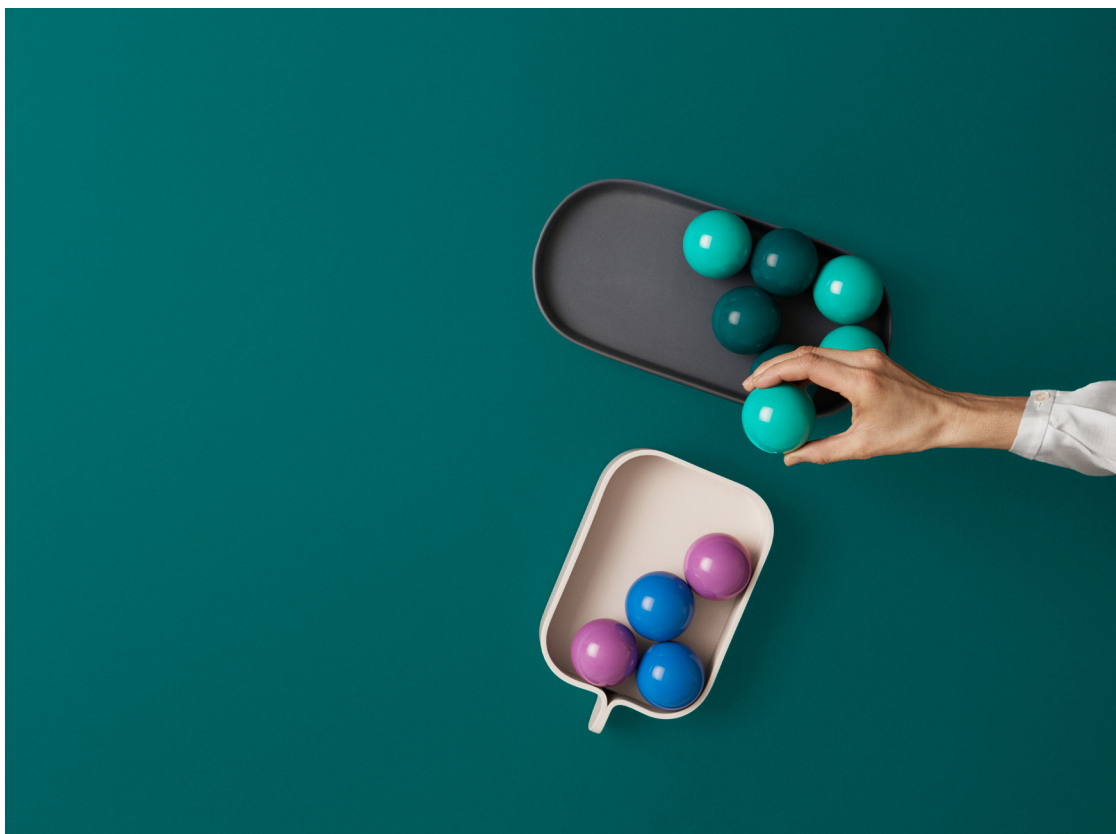
Ett helhetsgrepp krävs för att minska på sjuknotan, med förståelse för att psykisk och fysisk sjukdom hänger samman. Sammanlagt är sjuknotan drygt 75 miljarder kronor under 2023. Det finns därmed en omfattande samhällsekonomisk vinst med att genom ökade satsningar på förebyggande och rehabiliterande vård skapa ett samhälle där fler är friska, och färre befinner sig i ett utanförskap från arbetsmarknaden på grund av sjukdom. ●

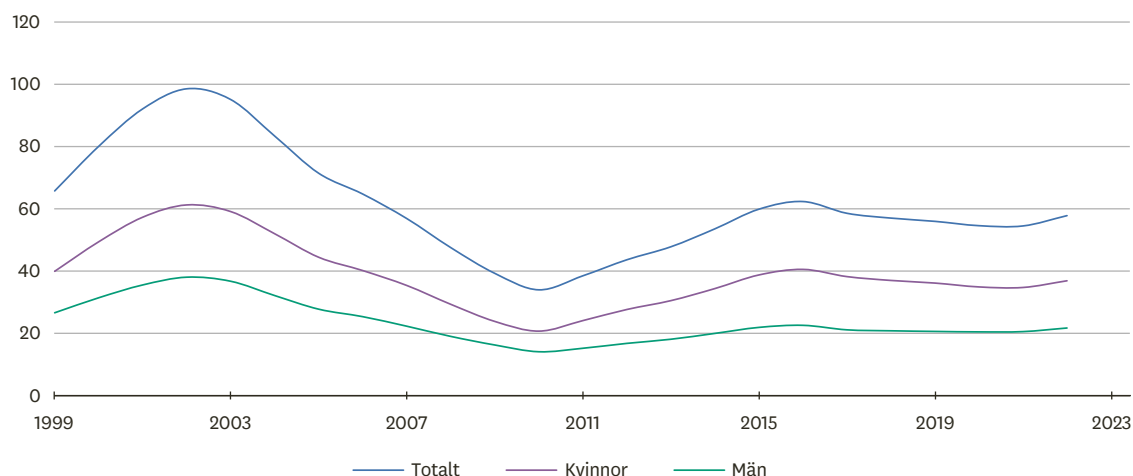
Så har sjukfrånvaron utvecklats i Sverige långsiktigt

Nivån av längre sjukskrivningar i Sverige, med ersättning från Försäkringskassan, har förändrats betydligt över tid. Under 2002 fanns 99 miljoner dagar med utbetald sjukpenning och rehabiliteringsersättning i Sverige (figur 5). Nivån minskade markant till 34 miljoner dagar under 2010, och har sedan dess åter ökat till 58 miljoner dagar under 2022. Förändringarna över tid förklaras i stor utsträckning av förändrade regler och i hur sjukförsäkringen tillämpats. Andra relevanta faktorer är förutsättningen att få rehabiliterande vård, konjunkturen, allmänhetens attityder till sjukskrivning samt arbetsgivares sjukskrivningsrutiner.

Under 2022 fanns strax över 618 000 mottagare av sjuk- och rehabiliteringspenning i Sverige, varav knappt 388 000 kvinnor och drygt 230 000 män. Av dem som mottog sjukpenning och rehabiliteringspenning var 63 procent kvinnor. I genomsnitt mellan åren 1999 och 2021 var det 62 procent av alla mottagare som var kvinnor. Om vi ser till utbetalt belopp gick 62 procent av ersättningen till kvinnor under 2022, medan snittet för perioden 1999 till 2021 är 60 procent. Det framträdande mönstret är att det är kvinnor som utgör majoriteten av de längre sjukskrivningarna. Det är något högre andel av sjuk- och rehabiliteringsersättning som under 2022 gick till kvinnor jämfört med genomsnittet för tidigare år.

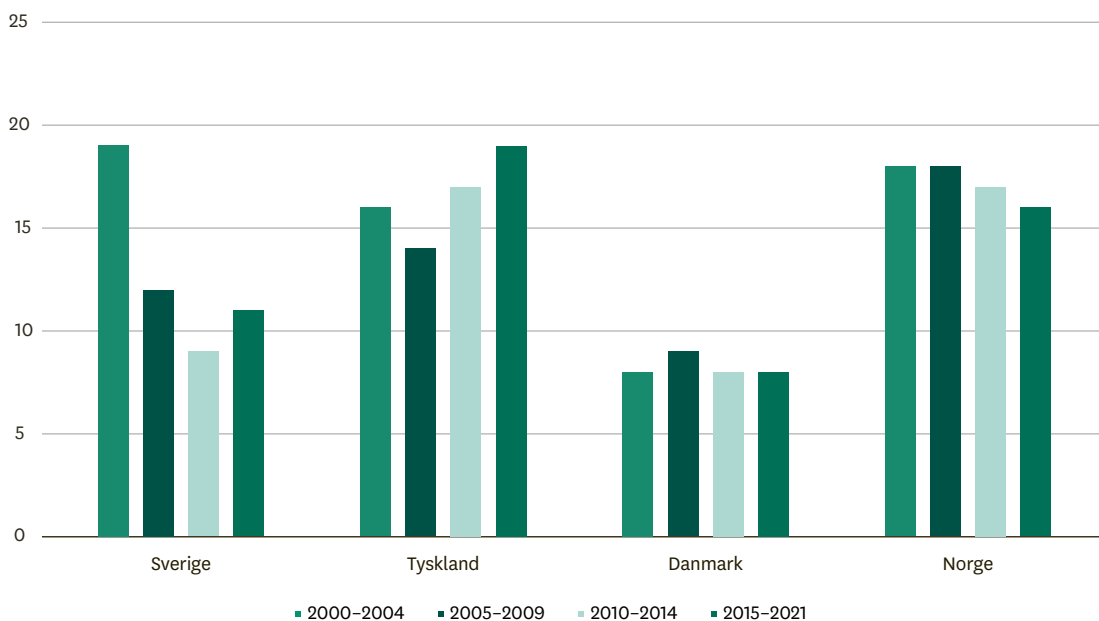
Figur 5. Antal nettodagar med sjukpenning (miljoner dagar), hela Sverige
Källa: Försäkringskassan

Baserat på data från den internationella samarbetsorganisationen OECD kan antalet sjukskrivningsdagar med ersättning från det offentliga, i olika utvecklade länder, studeras. I figur 6 visas hur Sverige ligger till jämfört med de tre grannländerna Tyskland, Danmark och Norge. Dessa är de länder som geografiskt och ekonomiskt har mest likheter med Sverige, av de länder som OECD har data för. Som syns i figuren hade Sverige under perioden 2000 till 2004 en nivå av sjukdagar per genomsnittlig invånare som låg ovanför Tyskland och Danmark, och var i nivå med Norge. Sedan dess har Sverige gått mot ett läge där sjukdagarna per capita är lägre än Tyskland och Norge, men fortfarande klart högre än Danmark som har stabila och låga sjuktal.

Antalet dagar med antalet dagar med sjukpenning och rehabiliteringsersättning per vuxen invånare i Sverige var under perioden 2015 till 2021 sammanlagt 34 procent högre än i Danmark, vilket visar på möjlighet till förbättring. Sverige är inte längre ett land som skiljer ut sig genom en hög andel sjukskrivna med ersättning, men det finns förutsättningar att ytterligare minska sjukfrånvaron genom förbättringar av den förebyggande och rehabiliterande vården, samt systematiskt arbete med att främja hälsosamma arbetsplatser. ●

Figur 6. Antal dagar sjukdagar med sjukpenning och rehabiliteringsersättning per capita, OECD:s jämförande mått
Källa: OECD:s databas och egen analys. Snittet för fyra perioder anges för respektive land

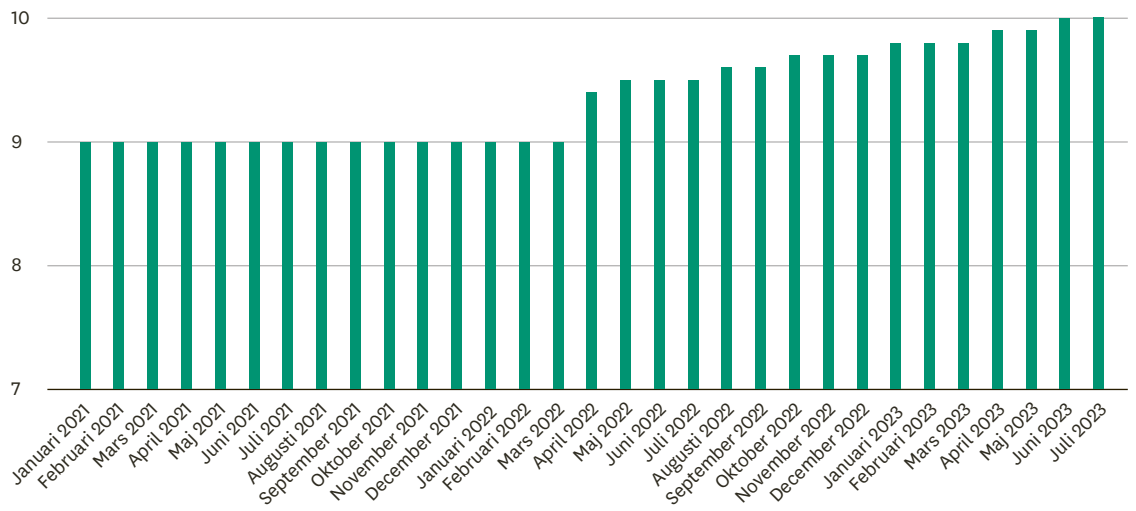
Sjukpenningtalet ökar marginellt

Sjukpenningtalet är ett mått på antal utbetalda nettodagar av sjukpenning och rehabiliteringsersättning. Sjukpenning betalas ut till den som på grund av sjukdom inte kan arbeta, medan rehabiliteringspenning betalas ut till den som deltar i rehabiliterande åtgärder som syftar till att denne ska bli frisk nog att kunna arbeta. Det är nettodagar med ersättning som räknas, vilket innebär att två dagar med halv ersättning motsvarar en nettodag. Det nationella sjukpenningtalet anger hur vanligt det är med sjukskrivningar längre än två veckor, med offentlig ersättning, per genomsnittlig person i arbetsför ålder.

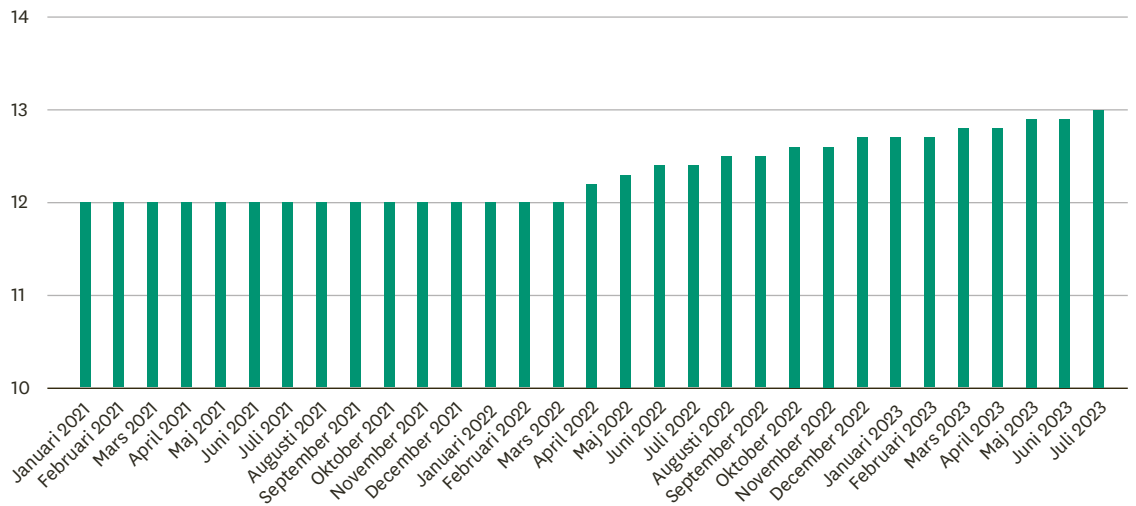
Utvecklingen av det nationella sjukpenningtalet för samtliga (kvinnor och män) visas i figur 7, medan figurerna 8 och 9 visar på situationen för kvinnor respektive män. Sjukpenningtalet har legat på omkring 9 sedan början av 2021, och har ökat till cirka 10 i mitten av 2023. Den genomsnittliga försäkrade individen på svensk arbetsmarknad, mottar årligen offentlig ersättning för tio dagar med sjukskrivning och rehabilitering. Nästan alla som bor och arbetar i Sverige är försäkrade på arbetsmarknaden, men inte till exempel de som är tjänstlediga. För kvinnor har sjukpenningtalet ökat från 12 i början av 2021 till 13 i mitten av 2023. För män har nivån ökat från 6,6 i början av 2021 till 7,2 i mitten av 2023. Det finns därmed en liten ökande trend, där den genomsnittliga försäkrade individen på svensk arbetsmarknad mottar ersättning för fler dagar med sjukskrivning och rehabilitering jämfört med tidigare. Detta gäller för såväl kvinnor som män. ●

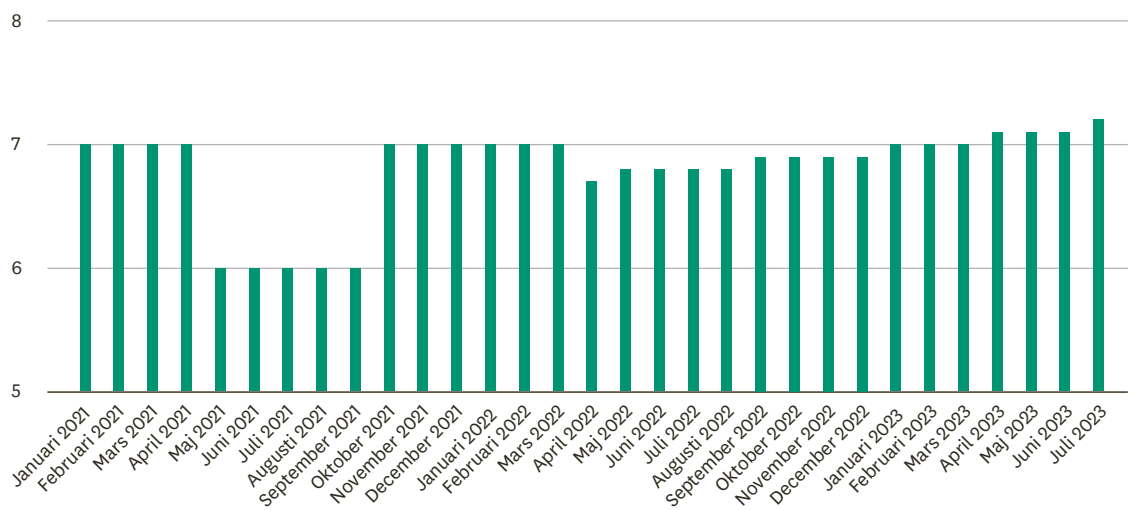
Figur 7. Sjukpenningtalet, Samtliga, hela Sverige
Källa: Försäkringskassan

Figur 8. Sjukpenningtalet, Kvinnor, hela Sverige
Källa: Försäkringskassan

Figur 9. Sjukpenningtalet, Män, hela Sverige
Källa: Försäkringskassan

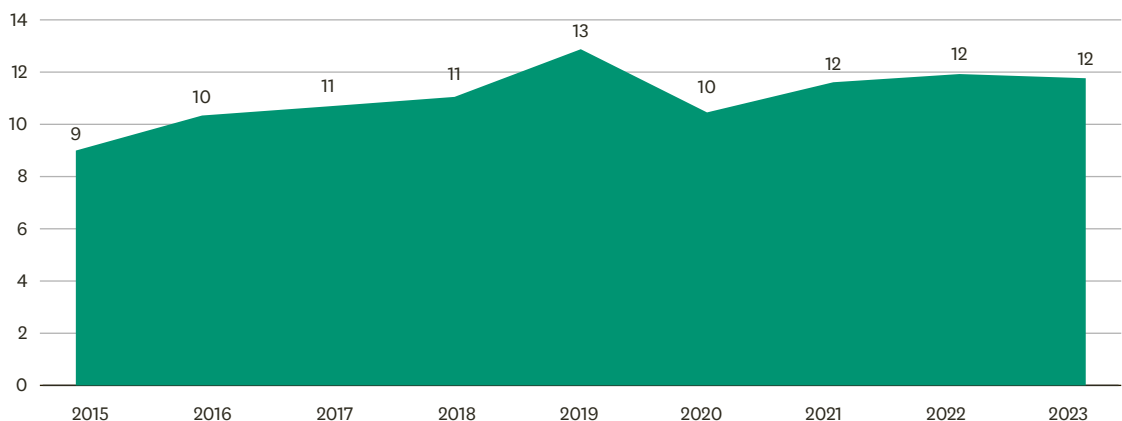
Samhällsvinsterna med att minska sjukskrivningarna

I Sverige som helhet uppskattas knappt 169 100 år gå förlorade under 2023 på grund av dagar med sjukpenning och rehabiliteringsersättning – varav 107 100 bland kvinnor och resterande knappt 62 000 bland män. Det är en ökning med 8 600 hela år jämfört med 2022. En summering av den samhällskostnad som detta skapar för varje enskild kommun visar att knappt 75,4 miljarder kronor förväntas gå förlorade i form av uteblivet värdeskapande i Sverige som helhet. Av dessa är cirka 35,4 miljarder sjuknotan för psykisk ohälsa, medan resterande 40 miljarder är sjuknotan för fysisk ohälsa.

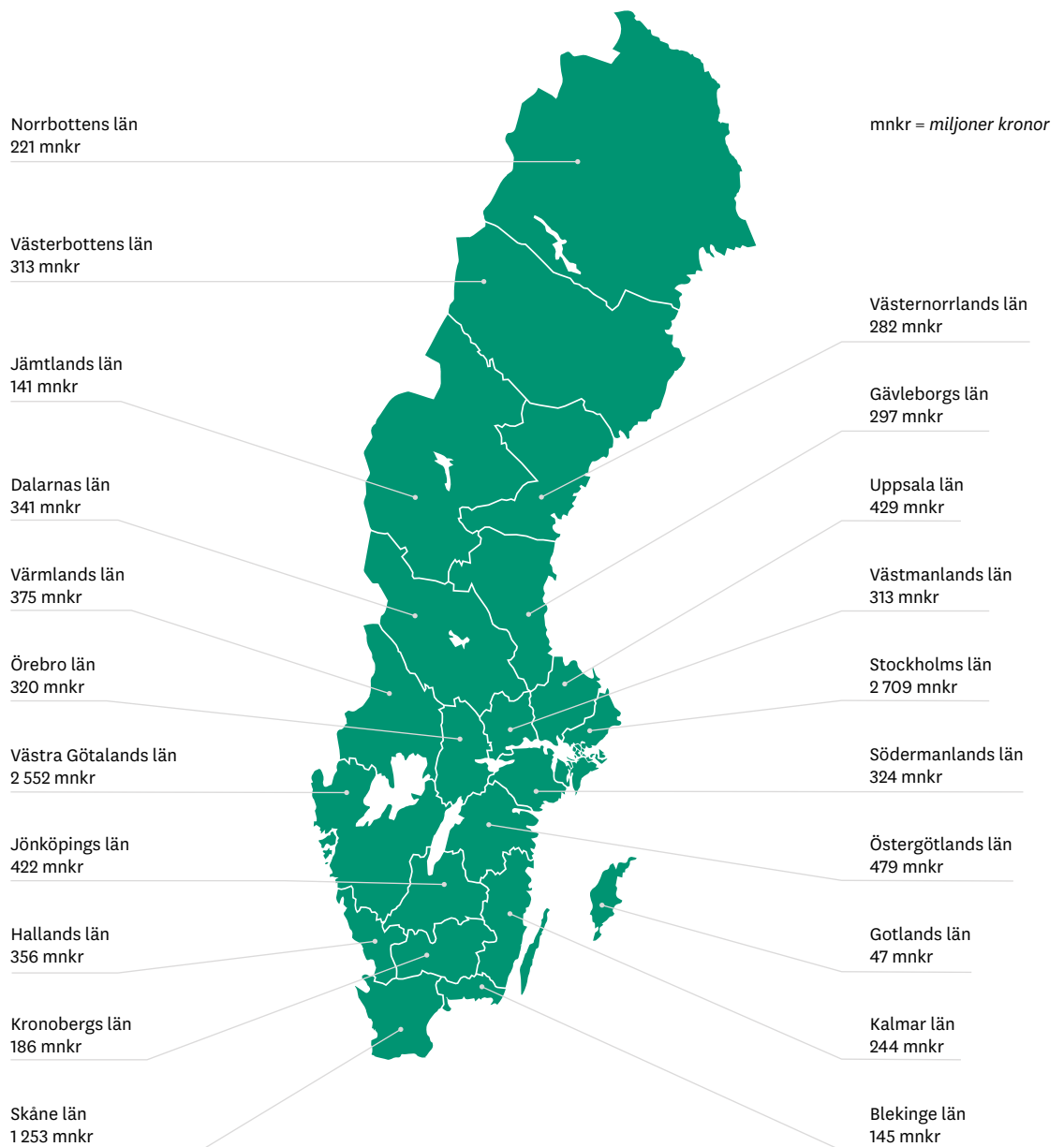
Att helt undvika sjukdom är självklart inte möjligt. Däremot skulle ett ökat fokus på förebyggande och rehabiliterande vård kunna leda till påtagliga förbättringar.

Genom att minska långtidssjukskrivningar kopplat till psykisk ohälsa med en tredjedel skulle vi spara hela 11,8 miljarder kronor under förra året. ●

Figur 10. Värdet av att minska den psykiska ohälsan med 1/3 (miljarder SEK/år, i juli 2023 års konkurs)

Karta över samhällsvinsten indelad i län

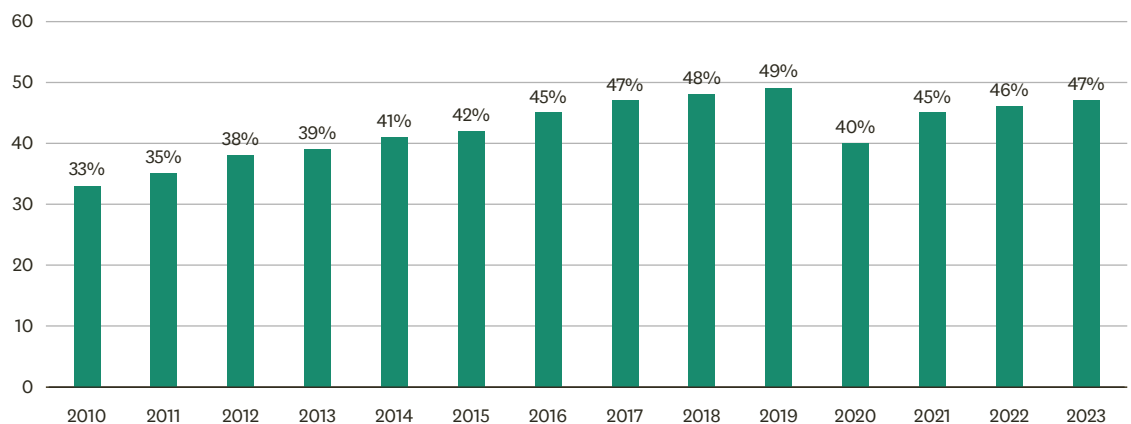

Sjuknotan i Stockholms län

I Stockholms län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till 17,3 miljarder kronor under 2023, jämfört med 16,5 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till över 2 709 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är drygt 8,1 miljarder kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är knappt 9,2 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 33 procent år 2010 till 49 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Stockholms län sjönk andelen till 40 procent, och har sedan dess ökat till 47 procent under 2023. ●

Figur 11. Stockholms län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Stockholms län

Stockholms län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Upplands Väsby	381	342	60	179	202
Vallentuna	288	282	45	135	152
Österåker	365	337	57	172	194
Värmdö	341	329	53	160	181
Järfälla	656	601	103	308	348
Ekerö	207	202	32	97	110
Huddinge	815	808	128	383	432
Botkyrka	630	611	99	296	334
Salem	106	107	17	50	56
Haninge	691	690	108	324	366
Tyresö	367	398	57	172	195
Upplands-Bro	277	263	43	130	147
Nykvarn	93	84	15	44	49
Täby	485	454	76	228	257
Danderyd	141	142	22	66	75
Sollentuna	526	488	82	247	279
Stockholm	7 048	6 684	1103	3 310	3 738
Södertälje	639	567	100	300	339
Nacka	658	656	103	309	349
Sundbyberg	465	438	73	219	247
Solna	626	602	98	294	332
Lidingö	301	266	47	141	159
Vaxholm	78	69	12	37	42
Norrtälje	513	477	80	241	272
Sigtuna	369	343	58	174	196
Nynäshamn	240	236	38	113	127
Hela länet	17 306	16 478	2 709	8 128	9 178

Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

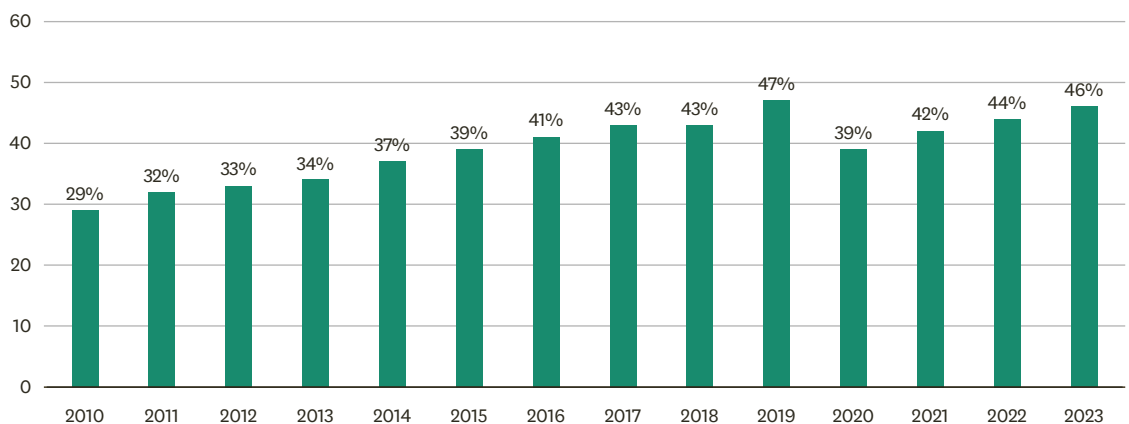

Sjuknotan i Uppsala län

I Uppsala län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till strax över 2,8 miljarder kronor under 2023, jämfört med knappt 2,6 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 429 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är knappt 1,3 miljarder kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är drygt 1,5 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 29 procent år 2010 till 47 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Uppsala län sjönk andelen till 39 procent, och har sedan dess ökat till 46 procent under 2023. ●

Figur 12. Uppsala län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Uppsala län

Uppsala län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Håbo	155	133	24	71	84
Älvkarleby	70	70	11	32	38
Knivsta	149	143	23	68	81
Heby	129	121	20	59	70
Tierp	178	164	27	82	96
Uppsala	1 587	1 449	243	728	859
Enköping	365	337	56	167	197
Östhammar	175	155	27	80	95
Hela länet	2 808	2 572	429	1 288	1 520

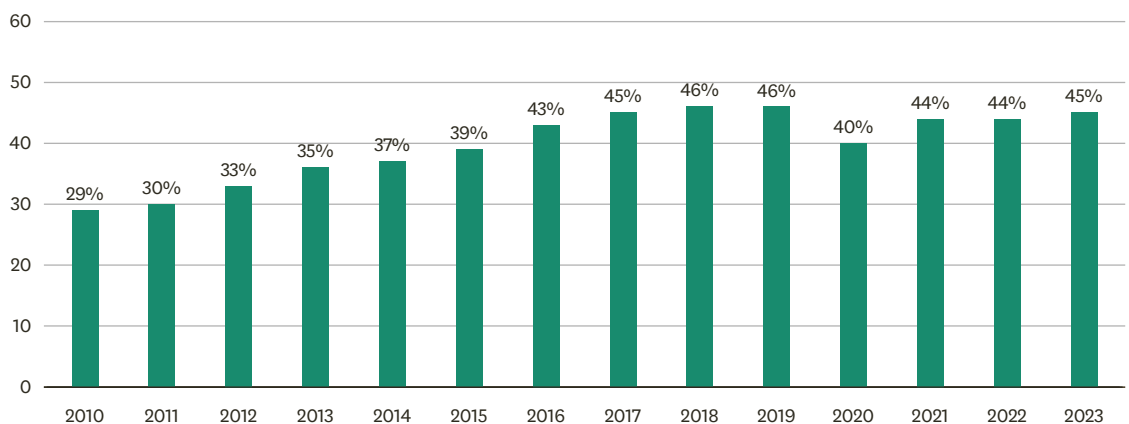
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Södermanlands län

I Södermanlands län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till nära 2,2 miljarder kronor under 2023, jämfört med drygt 2,1 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 324 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är drygt 970 miljoner kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är nära 1,2 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 29 procent år 2010 till 46 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Södermanlands län sjönk andelen till 40 procent, och har sedan dess ökat till 45 procent under 2023. ●

Figur 13. Södermanlands län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Södermanlands län

Södermanlands län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Vingåker	67	66	10	30	37
Gnesta	102	101	15	46	56
Nyköping	434	439	65	195	239
Oxelösund	93	93	14	42	51
Flen	88	92	13	40	48
Katrineholm	269	251	40	121	148
Eskilstuna	707	681	106	318	389
Strängnäs	298	294	45	134	164
Trosa	107	107	16	48	59
Hela länet	2 164	2 124	324	973	1 191

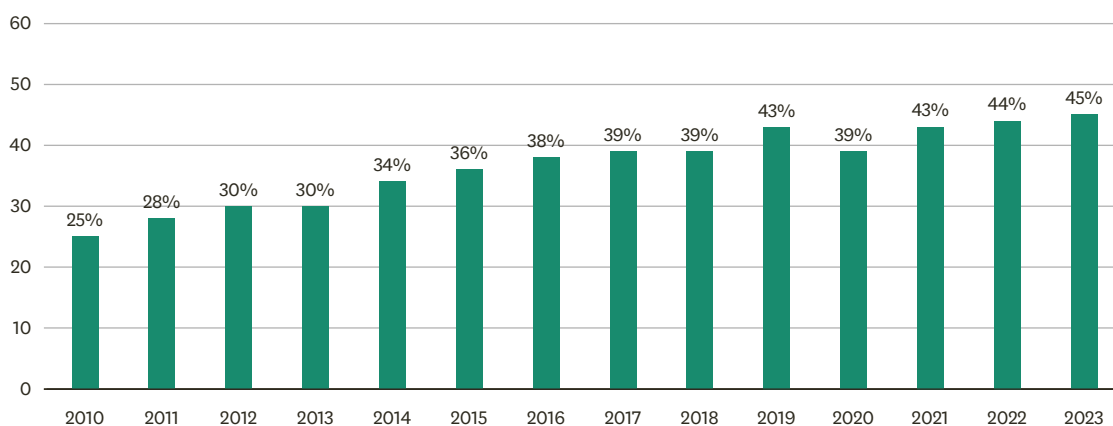
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Östergötlands län

I Östergötlands län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till drygt 3,2 miljarder kronor under 2023, jämfört med drygt 3 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 479 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är drygt 1,4 miljarder kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är nära 1,8 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 25 procent år 2010 till 43 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Södermanlands län sjönk andelen till 39 procent, och har sedan dess ökat till 45 procent under 2023. ●

Figur 14. Östergötlands län - Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Östergötlands län

Östergötlands län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Ödeshög	33	30	5	15	18
Ydre	23	22	3	10	12
Kinda	68	62	10	31	38
Boxholm	38	39	6	17	21
Åtvidaberg	78	72	12	35	43
Finspång	138	132	21	62	76
Valdemarsvik	46	41	7	21	25
Linköping	1 064	1 015	159	477	587
Norrköping	1 044	980	156	468	576
Söderköping	103	96	15	46	57
Motala	308	285	46	138	170
Vadstena	51	50	8	23	28
Mjölby	214	202	32	96	118
Hela länet	3 206	3 026	479	1 438	1 769

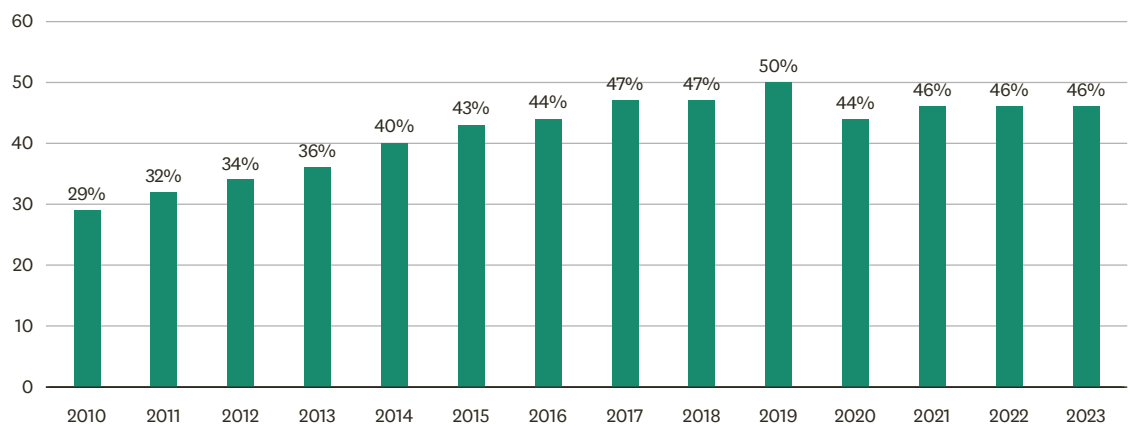
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Jönköpings län

I Jönköpings län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till drygt 2,7 miljarder kronor under 2023, i löpande priser bara något högre jämfört med under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till drygt 422 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är knappt 1,3 miljarder kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är nära 1,5 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 29 procent år 2010 till 50 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Jönköpings län sjönk andelen till 44 procent, och har sedan dess ökat till 46 procent under 2023. ●

Figur 15. Jönköpings län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Jönköpings län

Jönköpings län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Aneby	51	50	8	24	28
Gnosjö	70	71	11	32	38
Mullsjö	50	55	8	23	27
Habo	105	113	16	49	57
Gislaved	234	224	36	108	126
Vaggeryd	121	116	19	56	65
Jönköping	1 065	1 042	164	492	573
Nässjö	244	252	38	113	131
Värnamo	255	247	39	118	137
Sävsjö	98	95	15	45	53
Vetlanda	211	209	32	97	113
Eksjö	146	136	22	67	78
Tranås	92	97	14	43	50
Hela länet	2 742	2 707	422	1 267	1 475

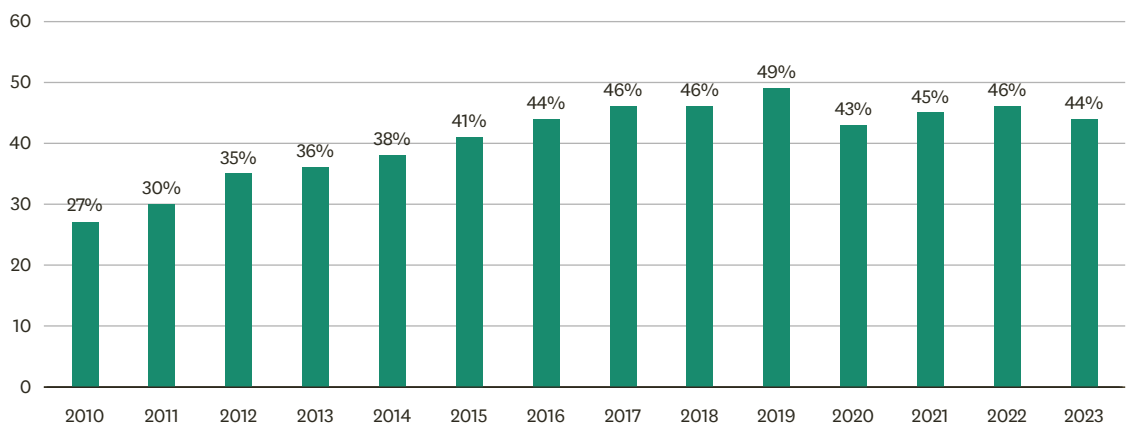
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Kronobergs län

I Kronobergs län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till nära 1,3 miljarder kronor under 2023, jämfört med knappt 1,2 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 186 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är knappt 560 miljoner kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är strax över 700 miljoner kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 27 procent år 2010 till 49 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Kronobergs län sjönk andelen till 43 procent, och har sedan dess ökat marginellt till 44 procent under 2023. ●

Figur 16. Kronobergs län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Kronobergs län

Kronobergs län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Uppvidinge	71	62	10	31	39
Lessebo	61	54	9	27	34
Tingsryd	83	75	12	37	46
Alvesta	122	120	18	54	68
Älmhult	101	92	15	45	56
Markaryd	67	54	10	30	38
Växjö	563	532	83	249	314
Ljungby	192	193	28	85	107
Hela länet	1 260	1 182	186	558	702

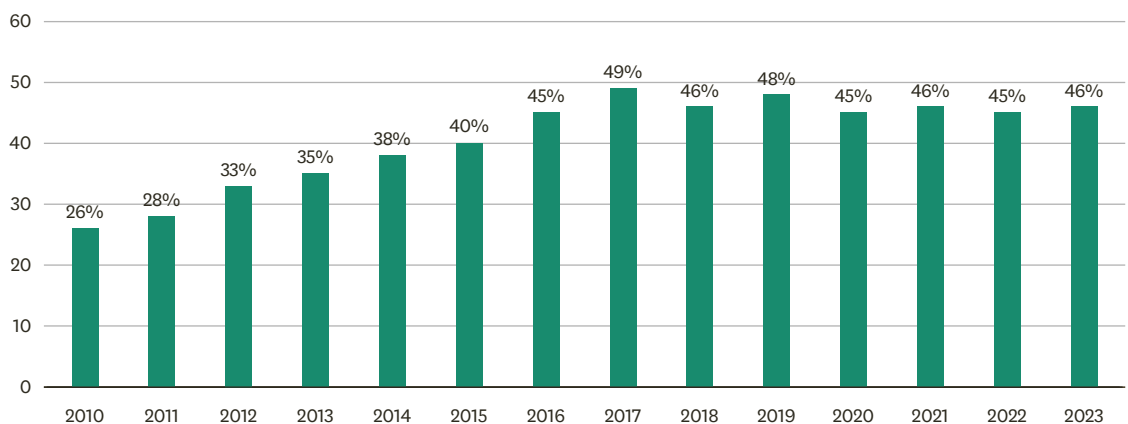
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Kalmar län

I Kalmar län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till nära 1,6 miljarder kronor under 2023, jämfört med drygt 1,5 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till drygt 244 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är drygt 730 miljoner kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är drygt 860 miljoner kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 26 procent år 2010 till 48 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Kalmar län sjönk andelen till 45 procent, och har sedan dess ökat marginellt till 46 procent under 2023. ●

Figur 17. Kalmar län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Kalmar län

Kalmar län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Högsby	30	31	5	14	16
Torsås	50	55	8	23	27
Mörbylånga	97	92	15	44	52
Hultsfred	81	82	12	37	44
Mönsterås	98	89	15	45	53
Emmaboda	51	49	8	23	27
Kalmar	467	444	72	215	253
Nybro	155	147	24	71	84
Oskarshamn	178	179	27	82	96
Västervik	214	201	33	98	116
Vimmerby	97	98	15	45	52
Borgholm	78	77	12	36	42
Hela länet	1 595	1 544	244	733	862

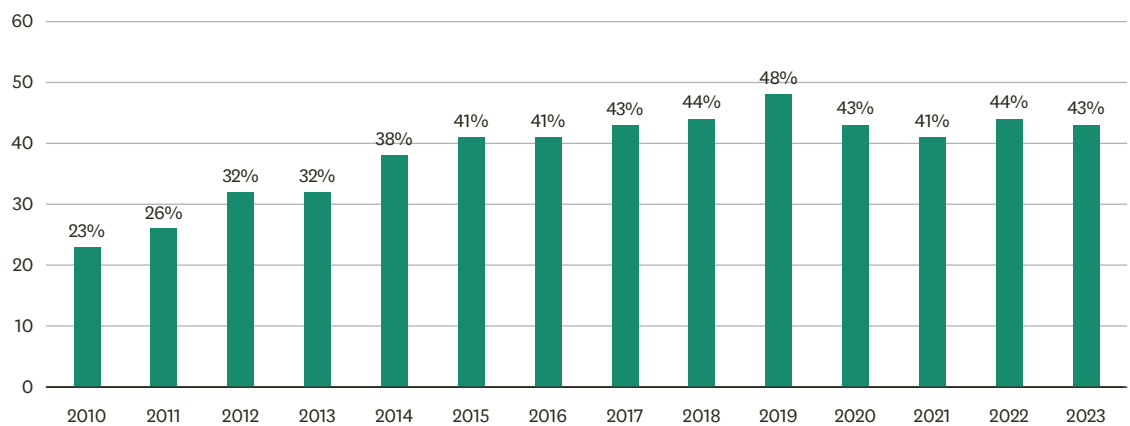
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Gotlands län

I Gotlands län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till nära 330 miljoner kronor under 2023, jämfört med knappt 320 miljoner kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till nära 47 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är drygt 140 miljoner kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är nära 190 miljoner kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 23 procent år 2010 till 48 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Gotlands län sjönk andelen till 43 procent och ligger fortfarande på denna nivå under 2023. ●

Figur 18. Gotlands län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Gotlands län

Gotlands län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Gotland	327	317	47	142	185

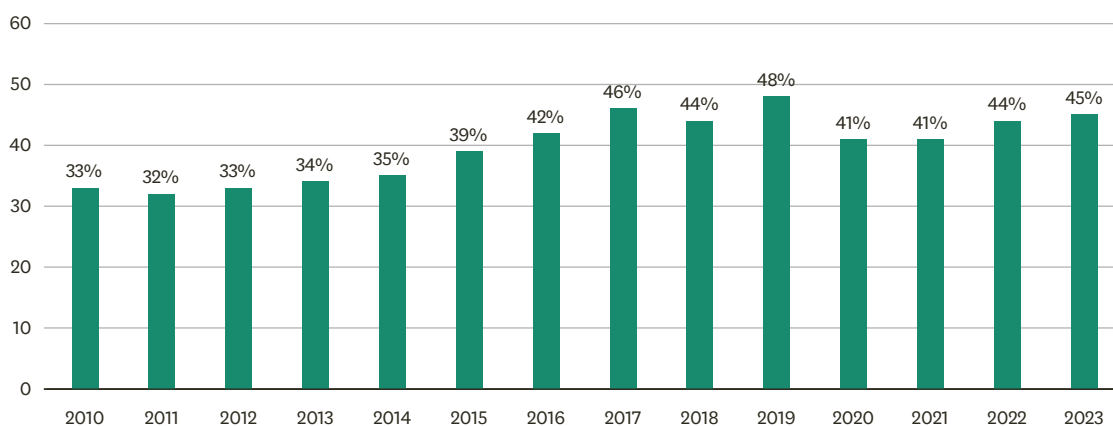
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Blekinge län

I Blekinge län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till nära 960 miljoner kronor under 2023, jämfört med knappt 870 miljoner kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till nära 145 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är drygt 430 miljoner kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är drygt 520 miljoner kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 33 procent år 2010 till 48 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Blekinge län sjönk andelen till 41 procent, och har sedan dess ökat till 45 procent under 2023. ●

Figur 19. Blekinge län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Blekinge län

Blekinge län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Olofström	98	95	15	44	54
Karlskrona	359	320	54	163	196
Ronneby	140	133	21	64	77
Karlshamn	236	205	36	107	129
Sölvesborg	125	112	19	57	68
Hela länet	958	865	145	434	524

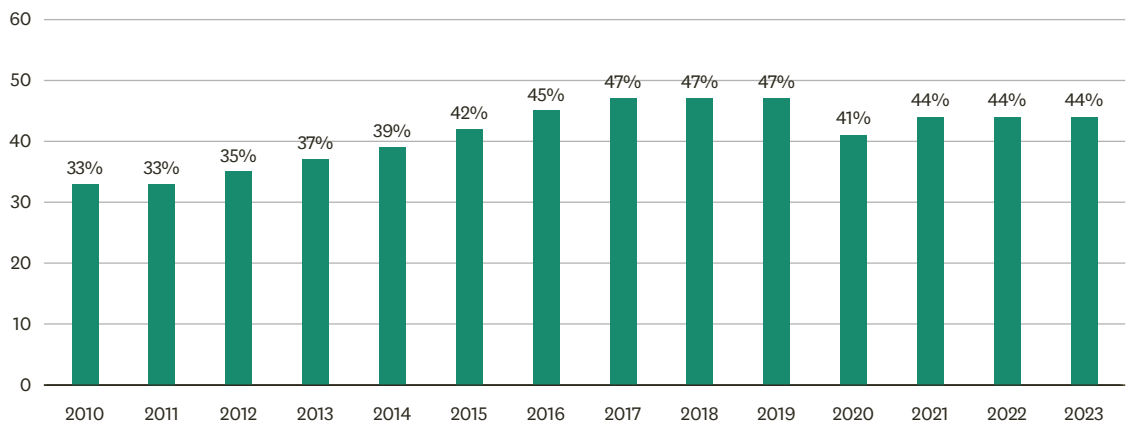
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Skåne län

I Skåne län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till nära 8,6 miljarder kronor under 2023, jämfört med drygt 8,2 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 1 253 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är knappt 3,8 miljarder kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är knappt 4,8 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 33 procent år 2010 till 47 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Skåne län sjönk andelen till 41 procent, och har sedan dess ökat till 44 procent under 2023. ●

Figur 20. Skåne län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Skåne län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Svalöv	109	105	16	48	61
Staffanstorps	169	162	25	74	95
Burlöv	126	126	18	55	71
Vellinge	189	180	28	83	106
Östra Göinge	93	91	14	41	52
Örkeljunga	67	66	10	29	37
Bjuv	119	110	18	53	67
Kävlinge	244	245	36	107	137
Lomma	120	124	18	53	67
Svedala	146	145	21	64	82
Skurup	129	119	19	57	72
Sjöbo	154	153	23	68	86
Hörby	127	120	19	56	71
Höör	128	128	19	56	72
Tomelilla	95	92	14	42	53
Bromölla	77	75	11	34	43
Osby	76	74	11	33	42
Perstorp	48	45	7	21	27
Klippan	120	121	18	53	67
Åstorp	105	107	15	46	59
Båstad	92	90	13	40	51
Malmö	1 955	1 886	287	860	1 096
Lund	627	621	92	276	351
Landskrona	285	260	42	125	159
Helsingborg	929	884	136	408	521
Höganäs	161	150	24	71	90
Eslöv	253	256	37	111	142
Ystad	199	188	29	87	111
Trelleborg	310	308	45	136	174
Kristianstad	574	531	84	252	322
Simrishamn	113	103	16	49	63
Ängelholm	287	270	42	126	161
Hässleholm	329	303	48	145	184
Hela länet	8 553	8 238	1 253	3 760	4 792

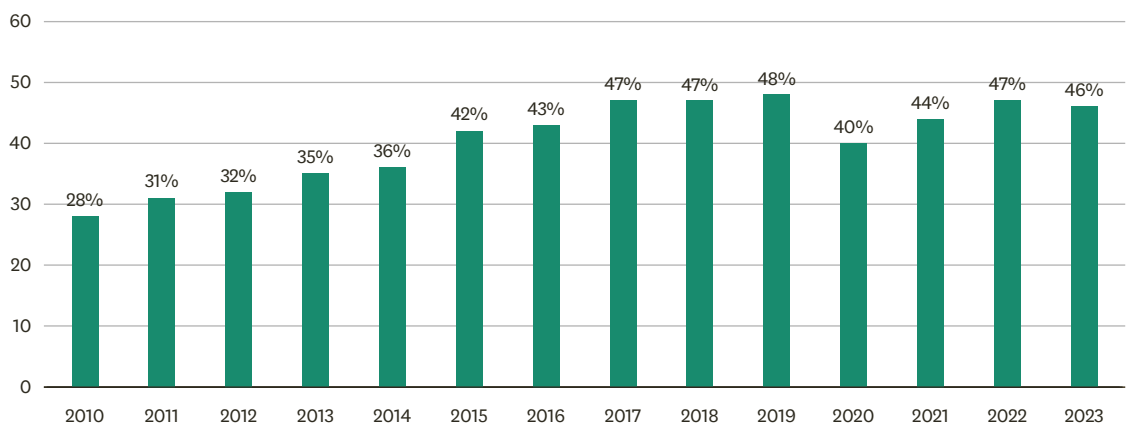
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Hallands län

I Hallands län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till drygt 2,3 miljarder kronor under 2023, jämfört med strax över 2,2 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 356 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är knappt 1,1 miljarder kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är drygt 1,2 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 28 procent år 2010 till 48 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Hallands län sjönk andelen till 40 procent, och har sedan dess ökat till 46 procent under 2023. ●

Figur 21. Hallands län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Hallands län

Hallands län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Hylte	50	48	8	23	27
Halmstad	713	663	110	330	383
Laholm	160	155	25	74	86
Falkenberg	339	326	52	157	182
Varberg	444	429	69	206	239
Kungsbacka	606	587	93	280	326
Hela länet	2 311	2 208	356	1 069	1 242

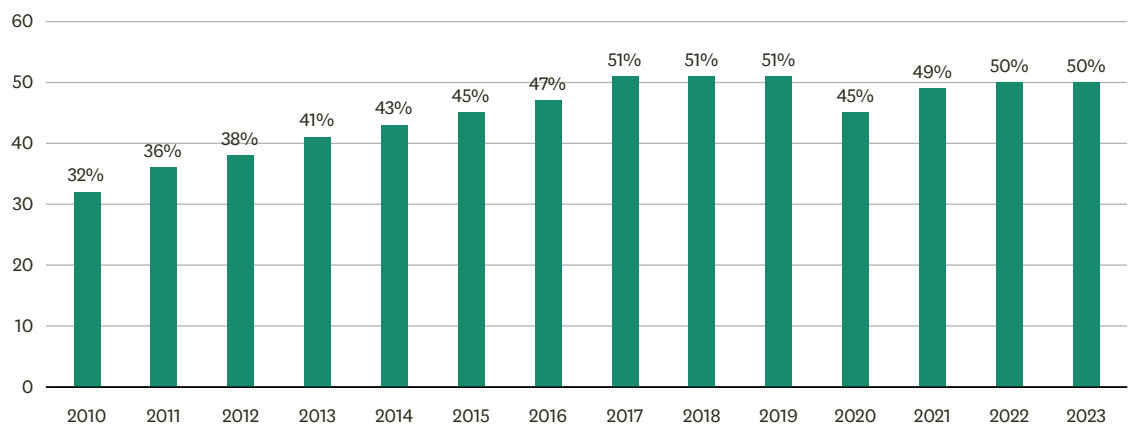
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Västra Götalands län

I Västra Götalands län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till nära 15,2 miljarder kronor under 2023, jämfört med strax över 14,2 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 2 552 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är nära 7,7 miljarder kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är strax över 7,5 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 32 procent år 2010 till 51 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Västra Götalands län sjönk andelen till 45 procent, och har sedan dess ökat till 50 procent under 2023. ●

Figur 22. Västra Götalands län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Västra Götalands län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Härryda	359	355	60	181	178
Partille	321	327	54	162	159
Öckerö	124	115	21	62	61
Stenungsund	248	239	42	125	123
Tjörn	107	105	18	54	53
Orust	138	125	23	70	69
Sotenäs	72	69	12	36	36
Munkedal	101	92	17	51	50
Tanum	97	89	16	49	48
Dals-Ed	31	29	5	15	15
Färgelanda	67	60	11	34	33
Ale	335	317	56	169	166
Lerum	401	382	67	202	199
Värgårda	117	104	20	59	58
Bollebygd	83	84	14	42	41
Grästorps	38	36	6	19	19
Essunga	47	44	8	24	23
Karlsborg	62	55	10	31	31
Gullspång	33	30	6	17	16
Tranemo	104	100	18	53	52
Bengtstors	69	59	12	35	34
Mellerud	54	55	9	27	27
Lilla Edet	165	153	28	83	82
Mark	308	289	52	155	153
Svenljunga	89	82	15	45	44
Herrljunga	98	92	16	49	48
Vara	142	137	24	71	70
Götene	102	100	17	51	51
Tibro	95	83	16	48	47
Töreboda	77	71	13	39	38
Göteborg	4 995	4 639	840	2 519	2 476
Mölnadal	652	639	110	329	323
Kungälv	510	491	86	257	253
Lysekil	101	101	17	51	50
Uddevalla	563	515	95	284	279

Västra Götalands län, forts.	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Strömstad	113	103	19	57	56
Vänersborg	380	348	64	192	188
Trollhättan	479	442	81	242	237
Alingsås	360	331	61	182	179
Borås	917	865	154	462	454
Ulricehamn	194	191	33	98	96
Åmål	97	79	16	49	48
Mariestad	210	199	35	106	104
Lidköping	363	344	61	183	180
Skara	182	173	31	92	90
Skövde	532	492	89	268	264
Hjo	76	68	13	38	38
Tidaholm	118	102	20	59	58
Falköping	252	231	42	127	125
Hela länet	15 179	14 231	2 552	7 655	7 524

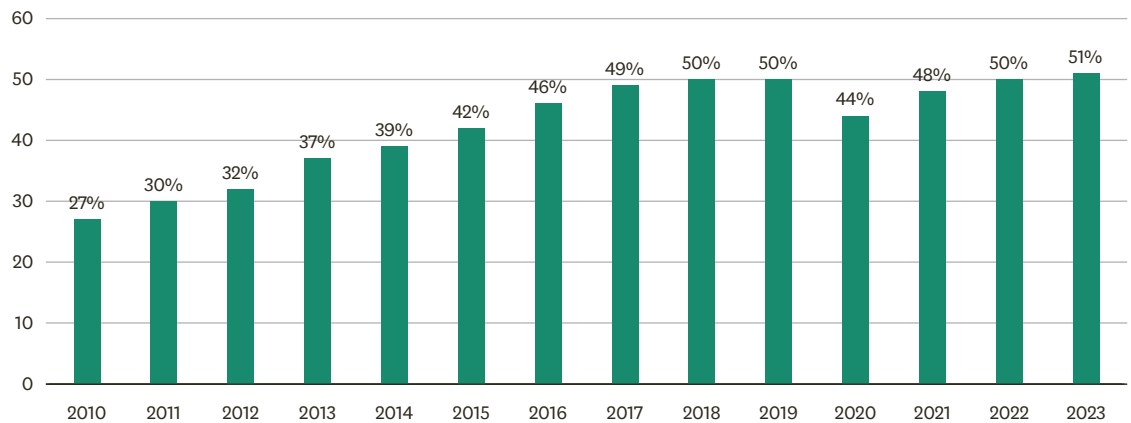
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Värmlands län

I Värmlands län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till över 2,2 miljarder kronor under 2023, jämfört med knappt 2,1 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till nära 375 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är drygt 1,1 miljarder kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är strax under 1,1 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 27 procent år 2010 till 50 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Värmlands län sjönk andelen till 44 procent, och har sedan dess ökat till 51 procent under 2023. Värmland är därmed ett län där majoriteten av sjuknotan idag beror på psykisk ohälsa. ●

Figur 23. Värmlands län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Värmlands län

Värmlands län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Kil	93	89	16	47	46
Eda	71	68	12	36	35
Torsby	71	70	12	36	35
Storfors	40	37	7	20	20
Hammarö	130	113	22	66	64
Munkfors	31	32	5	16	15
Forshaga	103	95	17	52	51
Grums	72	71	12	36	35
Årjäng	68	64	12	35	34
Sunne	99	89	17	50	49
Karlstad	695	636	118	353	342
Kristinehamn	204	186	34	103	100
Filipstad	85	78	14	43	42
Hagfors	119	113	20	60	58
Arvika	217	209	37	110	107
Säffle	116	102	20	59	57
Hela länet	2 214	2 051	375	1 124	1 090

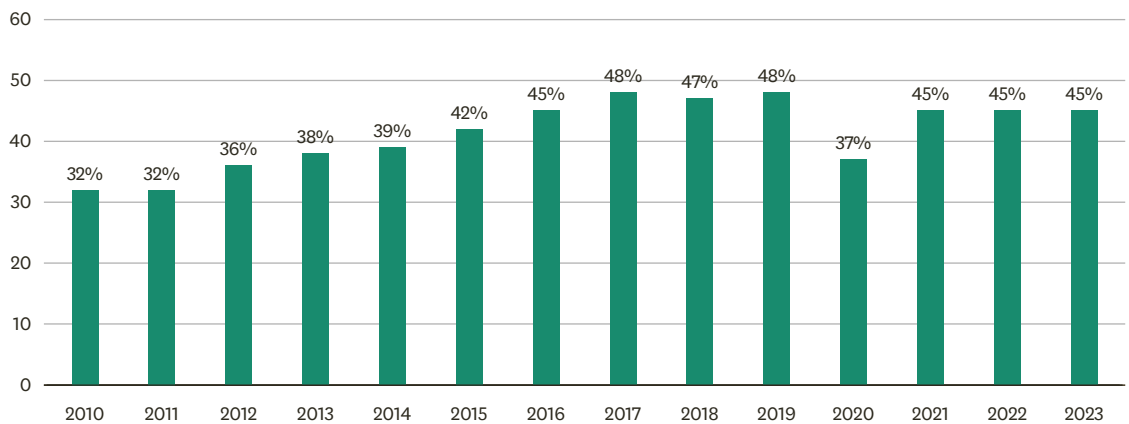
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Örebro län

I Örebro län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till över 2,1 miljarder kronor under 2023, jämfört med knappt 2 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till strax över 320 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är knappt 960 miljoner kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är nära 1,2 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 32 procent år 2010 till 48 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Örebro län sjönk andelen till 37 procent, och har sedan dess ökat till 45 procent under 2023. ●

Figur 24. Örebro län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Örebro län

Örebro län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Lekeberg	59	48	9	27	33
Laxå	34	34	5	15	19
Hallsberg	109	103	16	49	60
Degerfors	75	70	11	34	41
Hällefors	40	40	6	18	22
Ljusnarsberg	32	28	5	14	18
Örebro	1 028	956	154	462	566
Kumla	187	163	28	84	103
Askersund	75	69	11	34	41
Karlskoga	252	234	38	113	139
Nora	66	63	10	30	36
Lindesberg	175	161	26	79	96
Hela länet	2 133	1 969	320	959	1174

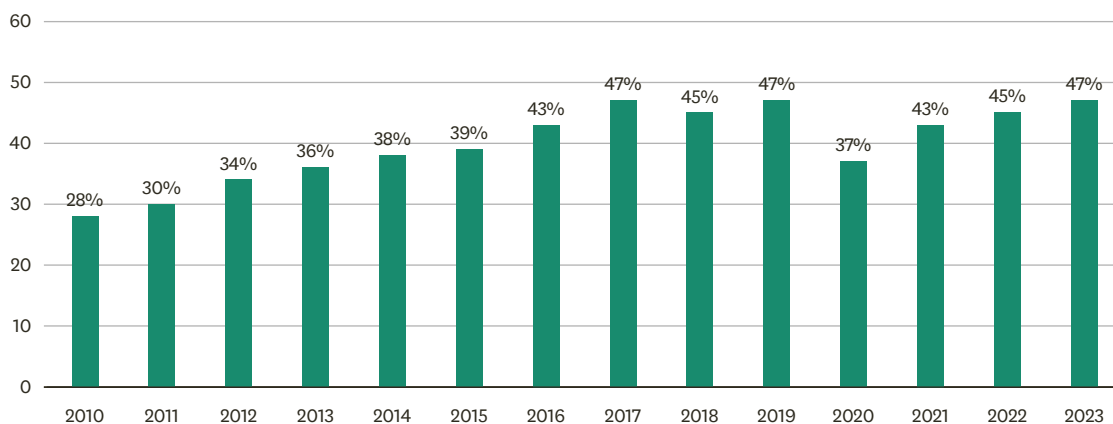
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Västmanlands län

I Västmanlands län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till strax över 2 miljarder kronor under 2023, jämfört med knappt 1,8 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 313 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är 940 miljoner kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är nära 1,1 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 28 procent år 2010 till 47 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av corona-epidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Västmanlands län sjönk andelen till 37 procent, och har sedan dess ökat till 47 procent under 2023. ●

Figur 25. Västmanlands län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Västmanlands län

Västmanlands län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Skinnskatteberg	35	28	5	16	19
Surahammar	74	64	12	35	39
Kungsör	65	63	10	31	35
Hallstahammar	120	106	19	56	64
Norberg	51	41	8	24	27
Västerås	1 139	998	178	533	606
Sala	156	149	24	73	83
Fagersta	91	82	14	42	48
Köping	187	171	29	87	99
Arboga	90	80	14	42	48
Hela länet	2 008	1 783	313	940	1 068

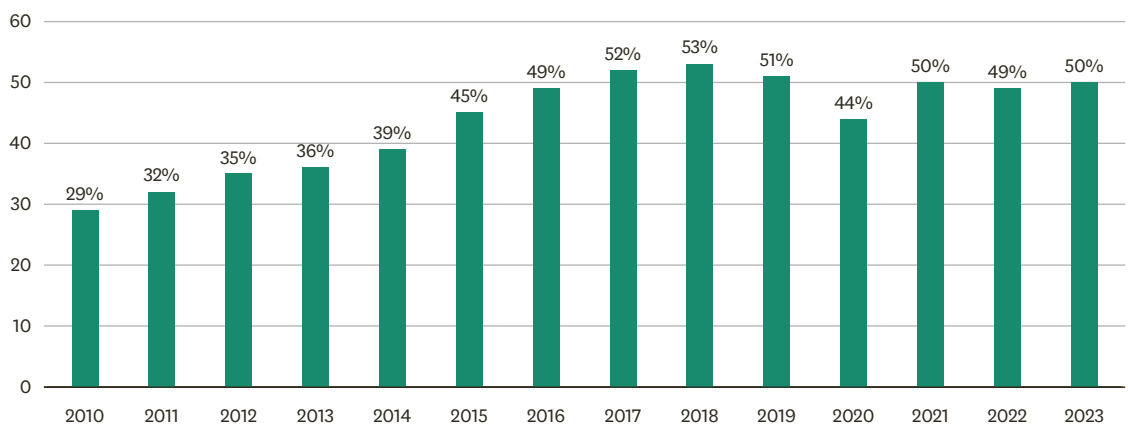
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Dalarnas län

I Dalarnas län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till nära 2,1 miljarder kronor under 2023, jämfört med knappt 1,9 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 341 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är strax över 1 miljarder kronor. Nivån för fysisk ohälsa är likaså strax över 1 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 29 procent år 2010 till 51 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Dalarnas län sjönk andelen till 44 procent, och har sedan dess ökat till 50 procent under 2023. ●

Figur 26. Dalarnas län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Dalarnas län

Dalarnas län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Vansbro	53	47	9	26	27
Malung-Sälen	71	61	12	35	36
Gagnef	78	77	13	39	39
Leksand	96	91	16	48	49
Rättvik	87	82	14	43	44
Orsa	56	46	9	28	28
Älvdalen	46	42	8	23	23
Smedjebacken	82	65	13	40	41
Mora	168	156	28	83	85
Falun	387	337	64	191	195
Borlänge	390	378	64	193	197
Säter	89	80	15	44	45
Hedemora	120	106	20	60	61
Avesta	169	165	28	83	85
Ludvika	172	155	28	85	87
Hela länet	2 064	1 888	341	1 022	1 042

Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

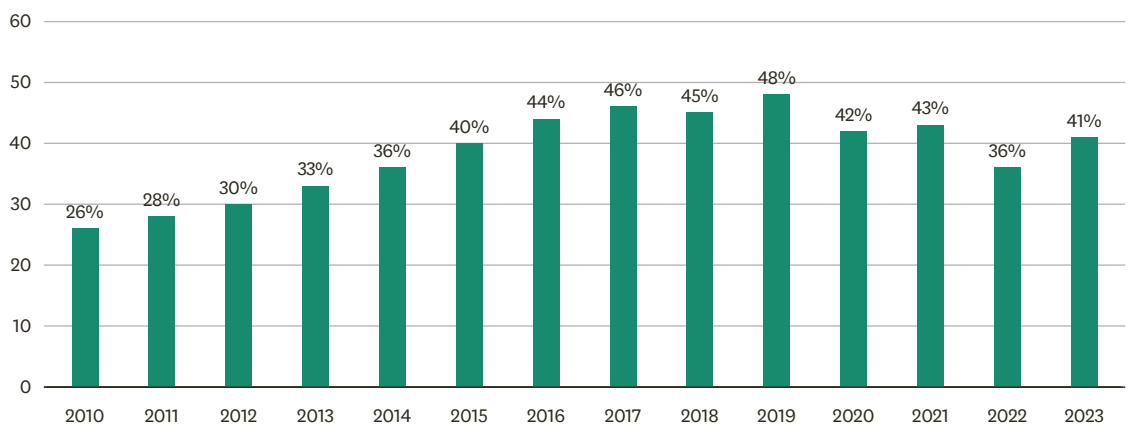

Sjuknotan i Gävleborgs län

I Gävleborgs län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till nära 2,2 miljarder kronor under 2023, jämfört med knappt 2 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 297 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är strax över 890 miljoner kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är nära 1,3 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 26 procent år 2010 till 48 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Gävleborgs län sjönk andelen till 42 procent. Nivån sjönk ytterligare till 36 procent under 2022 och har därefter återhämtat sig till 41 procent under 2023. ●

Figur 27. Gävleborgs län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Gävleborgs län

Gävleborgs län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Ockelbo	43	37	6	18	25
Hofors	75	63	10	31	44
Ovanåker	79	64	11	32	46
Nordanstig	81	71	11	34	48
Ljusdal	154	136	21	64	91
Gävle	761	735	105	314	448
Sandviken	263	246	36	108	155
Söderhamn	191	171	26	79	112
Bollnäs	205	183	28	84	121
Hudiksvall	310	272	43	128	182
Hela länet	2 163	1 979	297	891	1 272

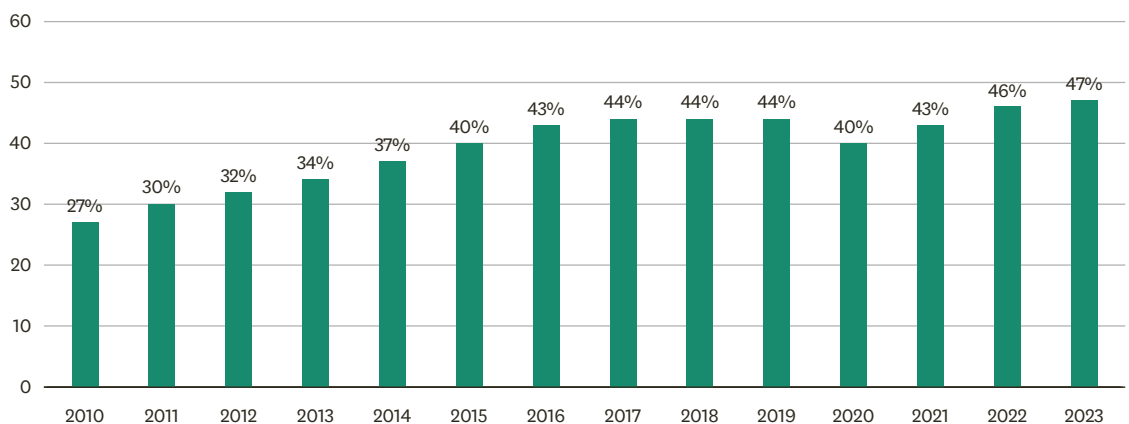
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Västernorrlands län

I Västernorrlands län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till strax över 1,8 miljarder kronor under 2023, jämfört med drygt 1,6 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 282 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är knappt 850 miljoner kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är 970 miljoner kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 27 procent år 2010 till 44 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Västernorrlands län sjönk andelen till 40 procent, och har sedan dess ökat till 47 procent under 2023. ●

Figur 28. Västernorrlands län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Västernorrlands län

Västernorrlands län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Ånge	62	62	10	29	33
Timrå	144	128	22	67	77
Härnösand	168	146	26	78	90
Sundsvall	760	666	118	354	406
Kramfors	132	126	21	62	71
Sollefteå	125	108	19	58	67
Örnsköldsvik	427	384	66	199	228
Hela länet	1 817	1 620	282	847	970

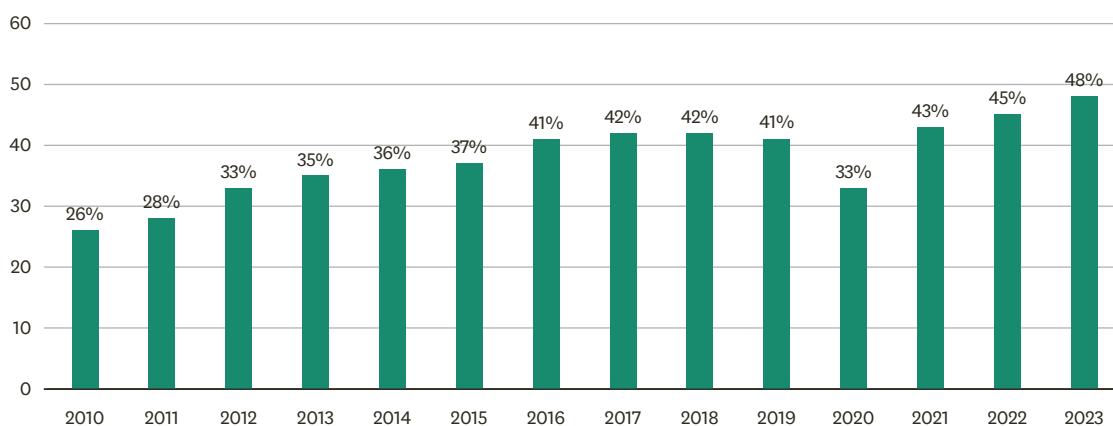
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Jämtlands län

I Jämtlands län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till knappt 880 miljoner kronor under 2023, jämfört med drygt 740 miljoner kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 141 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är drygt 420 miljoner kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är drygt 450 miljoner kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 26 procent år 2010 till 41 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Jämtlands län sjönk andelen till 33 procent, och har sedan dess ökat till 48 procent under 2023. ●

Figur 29. Jämtlands län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Jämtlands län

Jämtlands län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Ragunda	36	30	6	18	19
Bräcke	42	35	7	20	22
Krokom	100	81	16	48	52
Strömsund	72	61	12	35	37
Åre	74	61	12	36	38
Berg	33	30	5	16	17
Härjedalen	58	45	9	28	30
Östersund	460	399	74	223	238
Hela länet	876	743	141	424	452

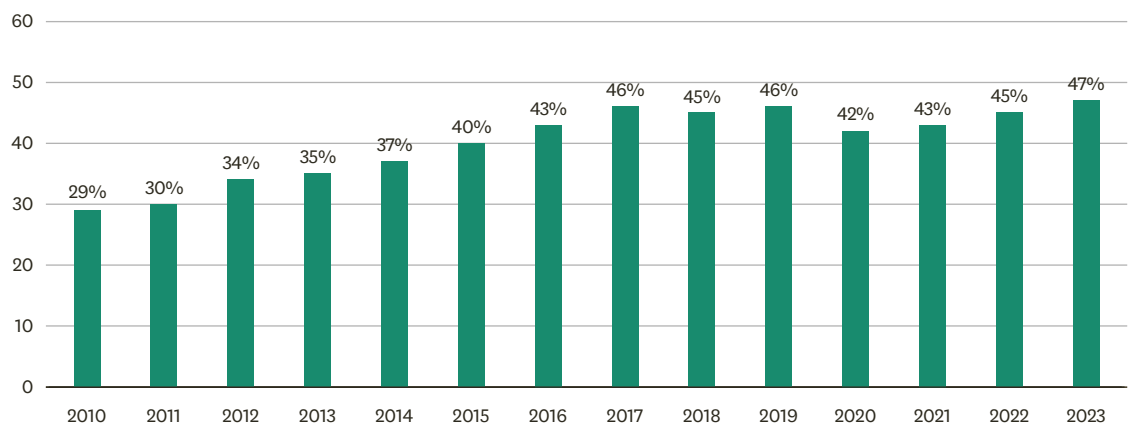
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Västerbottens län

I Västerbottens län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till drygt 2 miljarder kronor under 2023, jämfört med drygt 1,8 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 313 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är knappt 940 miljoner kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är nära 1,1 miljarder kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 29 procent år 2010 till 46 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Västerbottens län sjönk andelen till 42 procent, och har sedan dess ökat till 47 procent under 2023. ●

Figur 30. Västerbottens län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Västerbottens län

Västerbottens län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Nordmaling	53	48	8	25	28
Bjurholm	15	13	2	7	8
Vindeln	43	36	7	20	23
Robertsfors	47	44	7	22	25
Norsjö	31	27	5	14	16
Malå	20	16	3	9	11
Storuman	38	36	6	18	20
Sorsele	17	16	3	8	9
Dorotea	14	13	2	7	8
Vännäs	73	69	11	34	39
Vilhelmina	39	37	6	18	21
Åsele	15	15	2	7	8
Umeå	977	890	152	455	522
Lycksele	83	77	13	38	44
Skellefteå	548	484	85	255	293
Hela länet	2 014	1 823	313	938	1 075

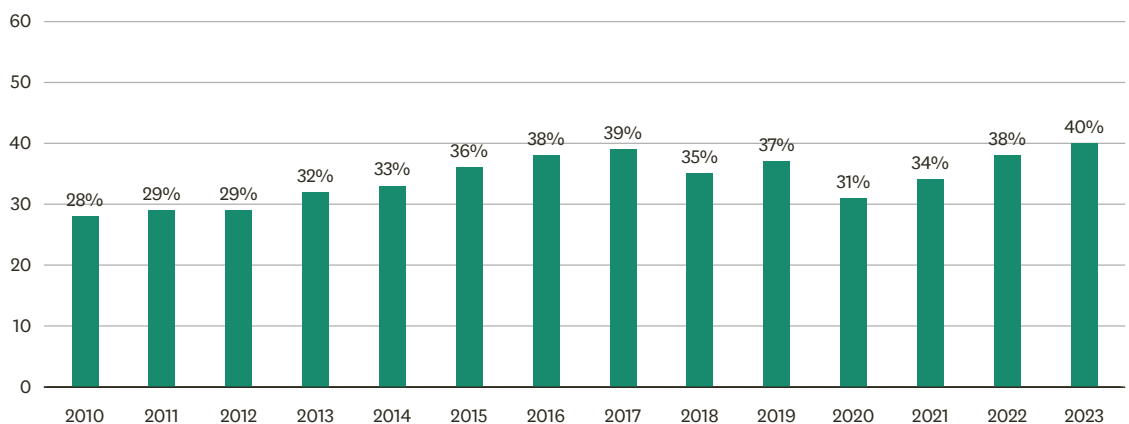
Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Sjuknotan i Norrbottens län

I Norrbottens län uppgår sjuknotan, det vill säga samhällsförlusten av förlorat arbete på grund av längre perioder av sjukfrånvaro (längre än 14 dagar), till drygt 1,6 miljarder kronor under 2023, jämfört med knappt 1,5 miljarder kronor under 2022. Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med en tredjedel uppgår till 221 miljoner kronor, för senaste året.

Sjuknotan av psykisk ohälsa är drygt 660 miljoner kronor, medan nivån för fysisk ohälsa är drygt 990 miljoner kronor. Trendmässigt har andelen sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa ökat från 28 procent år 2010 till 37 procent under 2019. Under 2020 sjönk denna andel i hela Sverige på grund av coronaepidemin, som satte fokus på fysisk ohälsa. I Norrbottens län sjönk andelen till 31 procent, och har sedan dess ökat till 40 procent under 2023. ●

Figur 31. Norrbottens län – Andel sjukskrivningar som beror på psykisk ohälsa
Källa: Försäkringskassans och egna beräkningar. Baserat på första kvartalet respektive år.

Sjuknotan i Norrbottens län

Norrbottens län	Samhällsförlusten 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten 2022, miljoner SEK	Samhällsvinsten med att minska den psykiska ohälsan med 1/3, 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av psykisk ohälsa 2023, miljoner SEK	Samhällsförlusten av fysisk ohälsa 2023, miljoner SEK
Arvidsjaur	37	37	5	15	22
Arjeplog	18	13	2	7	11
Jokkmokk	27	27	4	11	16
Övertorneå	23	20	3	9	14
Kalix	112	92	15	45	67
Övertorneå	23	21	3	9	14
Pajala	28	26	4	11	17
Gällivare	143	124	19	57	86
Älvsbyn	50	49	7	20	30
Luleå	509	437	68	204	306
Piteå	304	263	40	121	182
Boden	185	168	25	74	111
Haparanda	49	47	7	20	29
Kiruna	148	133	20	59	89
Hela länet	1 656	1 456	221	662	994

Nominella siffror visas, sjuknotan för 2022 i årets kronkurs

Ordlista centrala begrepp

Median

Term inom statistiken för att ge en bild av den genomsnittliga personen i en population. Data ordnas efter storlek och därefter i två lika stora delar. Ett medelvärde tas fram så att det överskrids lika ofta som det underskrids av värden i det givna materialet. Medianinkomst anger inte den genomsnittliga inkomsten i en population (i denna rapportens modell en kommun) utan snarare inkomsten för den genomsnittliga personen i populationen (kommunen). Median används eftersom det ger en mer rättvis bild av den genomsnittliga personens inkomster.

Rehabiliteringsinsatser

Riktade insatser i syfte att ge personer som är sjuka möjlighet att återgå till att bli arbetsföra. Rehabilitering kan vara medicinsk, socialt inriktad eller arbetslivsinriktad. Medicinsk rehabilitering består av en behandlingsplan som fokuserar på att möjliggöra återhämtning efter en sjukdom eller skada. Social rehabilitering består av åtgärder för att stödja personer med psykisk problematik. Yrkesinriktad rehabilitering kan handla om funktionshjälpmedel som krävs för att någon med hälsoproblem ska kunna återgå till arbete eller en vidareutbildning som krävs för att den som har fått förslitningsskador från ett arbete ska kunna påbörja ett annat.

Samhällsekonomiska beräkningar

Beräkning av effekter för samhällsekonomin. Fokus i rapporten är det ekonomiska värde som skulle ha skapats ifall en tredjedel av de sjukskrivningsdagar för vilka sjukpenning och rehabiliteringspenning betalas ut, kunde undvikas genom effektivare och förebyggande insatser. Det vill säga att sjukskrivningsperioder längre än 14 dagar som berättigar till dessa ersättningar skulle minska med en tredjedel genom att de sjuka skulle rehabiliteras snabbare samt genom att förebyggande vård skulle bidra till att färre blev sjuka.

Sjukpenning och rehabiliteringspenning

Dessa två ersättningar betalas ut av Försäkringskassan inom ramen för den offentliga sjukförsäkringen. Sjukpenning betalas ut till den som på grund av sjukdom inte kan arbeta, medan rehabiliteringspenning betalas ut till den som deltar i rehabiliterande åtgärder som syftar till att denne ska bli frisk nog att kunna arbeta. I denna rapport studeras värdet av det arbete som går förlorat de dagar då personer får sjukpenning och rehabiliteringspenning. Kostnaden för offentlig sektor (skattebetalarna) av utbetalning av dessa ersättningar inkluderas dock inte i beräkningarna. Förlorad arbetstid översätts till en ren samhällsekonomisk förlust, medan utbetalning av ersättningar är en transaktion.

Sjukpenningtalet

Ett mått på antal utbetalda nettodagar av sjukpenning och rehabiliteringspenning. Med nettodagar menas att dagar med partiell ersättning omräknas till hela dagar. Till exempel blir två dagar med halv ersättning en nettodag.

Sociala avgifter

Olika former av avgifter eller försäkringspremier som är kopplade till anställning. Merparten av de sociala avgifterna betalas i form av arbetsgivaravgift och innefattar en komponent som är skatt och en annan som är förmåner för individen. Sociala avgifter bör inkluderas i lönen för att fånga arbetskostnaden, vilket är det pris som marknaden sätter på arbetets värde.

Värdeskapande

Begreppet syftar till det värde som skapas genom olika aktiviteter, till exempel arbete. I denna rapport avses bruttolön plus sociala avgifter.

Samhällsekonomiska värdet

Det värde som skapas när arbete utförs. Det ekonomiska värdet av detta är lön plus avtalade och lagstadgade sociala avgifter. Lönekostnaden är marknadens prissättning på värdet av individens arbete.

Samhällsekonomisk kalkyl

I denna rapport beräknas sjuknotan, i form av det arbete som går förlorat på grund av sjukskrivning.

I de fall då sjukdom leder till att en person inte kan arbeta går ett värdeskapande förlorat, eftersom individen inte längre är i arbete. Denna ekonomiska förlust drabbar individen själv, arbetsgivaren och välfärden i form av uteblivna intäkter. Beräkningarna i denna rapport fokuserar på denna direkta effekt av uteblivet arbete.

Det finns också andra effekter som kan drabba individen, arbetsgivaren och välfärden. Sjukdom kan som exempel göra att individen hamnar efter på arbetsmarknaden långsiktigt och även efter rehabilitering blir långsiktigt arbetslös. När en nyckelanställd är sjuk kan en hel verksamhet påverkas negativt. Offentliga finanser belastas av kostnad för offentlig sjukpenning och rehabiliteringsersättning. Extra kostnader för vård kan uppstå då till exempel den individ som inte rehabiliteras från fysisk ohälsa under passivitet också utvecklar psykisk ohälsa. Dessa ytterligare kostnader tas inte med i modellen som är utgångspunkten för denna rapport, och rapportens beräkningar kan därför anses vara i underkant.

I beräkningsunderlaget används sjukpenningtalet. Det är ett mått på antal dagar som sjukpenning och rehabiliteringspenning betalas ut. Måttet anger antalet utbetalda nettodagar. Med nettodagar menas att dagar med partiell ersättning omräknas till hela dagar, det vill säga att två dagar med halv ersättning blir en nettodag. Data för sjukpenningtalet för samtliga kommuner i Sverige har hämtats in från Försäkringskassans databas. Sjukpenningtalet undersöks för samtliga kommuner, och för det aktuella året 2023 baseras det på snittet av årets första sju månader. För varje kommun beräknas därefter det genomsnittliga sjukpenningtalet under årets månader, och denna siffra används i beräkningen av samhällsförlusten av längre sjukfrånvaro för kommunen.

På länsnivå analyseras hur stor del av samtliga fall av längre sjukfrånvaro som beror på psykisk ohälsa, för första kvartalet respektive år. Ett antagande görs att siffrorna på länsnivå representerar situationen i kommunerna som ingår i länet, samt att andelen av fallen som beror på psykisk ohälsa motsvarar andelen av samhällsförlusten som beror på psykisk ohälsa. Utifrån dessa två antaganden beräknas hur stor sjuknotan för psykisk ohälsa är för samtliga svenska

kommuner och län, samt hur stor sjuknotan för fysisk hälsa är (totala sjuknotan minus den för psykisk ohälsa).

¹ Ekonomifakta (2020).

Sjukpenningtalet anges som dagar per registrerad försäkrad i åldrarna 16–64 år. För att översätta sjukpenningtalet till antal totala sjukdagar i kommunen behövs statistik för befolkningen tas fram. Befolkningsstatistik för antalet personer i åldrarna 16–64 år, den första november respektive år, hämtas från SCB. Befolkningsstatistiken för november används som underlag för befolkningen nästa år, det vill säga, befolkningen i kommunerna som den mättes november 2022 används som underlag för befolkningen 2023. Därmed används senaste tillgängliga data över befolkningen i landets olika kommuner.

Befolkningen i en del av landet är dock inte identiskt med antalet registrerade i sjukförsäkringen, eftersom alla i befolkningen inte är del av försäkringssystemet. Liksom i förra studierna så används en omvandlingsfaktor på 0,973 (baserat på Försäkringskassans statistik för andelen försäkrade i befolkningen) för att omvandla den totala befolkningen i åldrarna 16–64 år till antalet registrerade i sjukförsäkringen för samma åldrar. Detta behövs för att kunna räkna fram antalet sjukdagar i respektive kommun korrekt, eftersom data från Försäkringskassan anges per registrerad försäkrad snarare än per invånare.

Beräkningarna ger det totala antalet nettosjukdagar i varje kommun. Dessa översätts till antal sjukår. Sjukdagar räknas i kalenderdagar, i detta steg sker en omräkning av alla sjukdagar i en kommun till motsvarande antal sjukår. Data från SCB redovisar förvärvsinkomsterna i respektive kommun. Medianinkomsten används i beräkningarna för denna rapport. Detta mått är standard i sammanhanget då det ger en mer relevant bild av den genomsnittliga invånarens inkomster jämfört med medelinkomsten. Till skillnad från medelinkomst påverkas medianinkomst i mindre utsträckning av personer med extremt låga eller extremt höga inkomster. Förutom att medianinkomst är standard i liknande beräkningar finns ett särskilt skäl i det aktuella fallet nämligen att utbetalningar av sjukförsäkringen relaterar typiskt till genomsnittliga inkomster, inte till ovanligt höga inkomster då sjukpenningsgrundad inkomst har ett tak.

De samhällsekonomiska beräkningarna baseras på värdet av det arbete som utförs. För att värdet av arbetet behöver lönen multipliceras med avtalade och lagstadgade sociala avgifter, motsvarande 37,4 procent.¹ Beräkningarna kan sägas vara betydligt i underkant av två skäl. Det första är att de första 14 dagarna med sjukskrivning, som betalas av arbetsgivaren, inte inkluderas – trots att också dessa dagar medför en samhällsekonomisk förlust av förlorat arbetsvärde. Det andra är att indirekta kostnader för individen, arbetsgivaren och det offentliga (till exempel utbetalningar av ersättning som arbetsgivaren och det offentliga står för) inte omfattas. Beräkningarna i denna rapport ger sammanfattningsvis en försiktig helhetsbild över sjuknotan i Sverige, för de olika länen, och på kommunal nivå. ●

Beräkningarna steg för steg

Steg 1

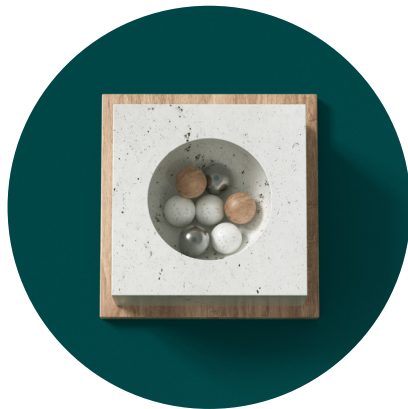

Arbetsdagar med sjuk/rehabiliteringspenning per kommun

Steg 2

Hur många arbetsår går förlorade?

Steg 3

Vad förlorar samhället på sjukåren?

Steg 4

Vad är värdet för samhället av en minskning av sjukdagar? Hur stor del av sjuknotan beror på psykisk respektive fysisk ohälsa?

Nedan visas hur beräkningarna sker steg för steg för exempelkommunen Borås, för år 2022. Samma beräkningar har genomförts för samtliga kommuner i landet.

Steg 1: Hur många arbetsdagar med sjuk/rehabiliteringspenning förloras per år per kommun?

I det första steget hämtas data över sjukpenningtalet från Försäkringskassan, för de första sju månaderna under 2022 (senast tillgängliga data då denna rapport skrivs oktober månad). I Borås var nivån 14,3 dagar för kvinnor och 8,3 dagar för män. Det vill säga, för varje kvinna som är försäkrad i sjukförsäkringen och i arbetsför ålder (16–64 år) i kommunen så togs i snitt 14,3 dagar ut med sjukpenning och rehabiliteringsersättning, medan nivån var 8,3 dagar för män. SCB:s befolkningsdatabas visar att Borås hade 33 466 kvinnor och 35 146 män i samma åldersspann november 2022. Multiplikation görs med faktorn 0,973 för att omvandla den totala befolkningen i åldrarna 16–64 år till antalet registrerade i sjukförsäkringen.

Steg 2: Hur många arbetsår går förlorade?

Beräkningarna i steg 1 visar att cirka 1 309 sjukår för kvinnor och 803 sjukår för män går förlorade i Borås under 2023, på grund av längre episoder av sjukskrivning. Det vill säga, om alla episoder av längre sjukskrivning med ersättning hade fokuserats på ett fåtal individer, hade det motsvarat 1 309 kvinnor och 803 män som på årsbasis var sjukskrivna med ersättning.

Steg 3: Vad förlorar samhället på sjukåren?

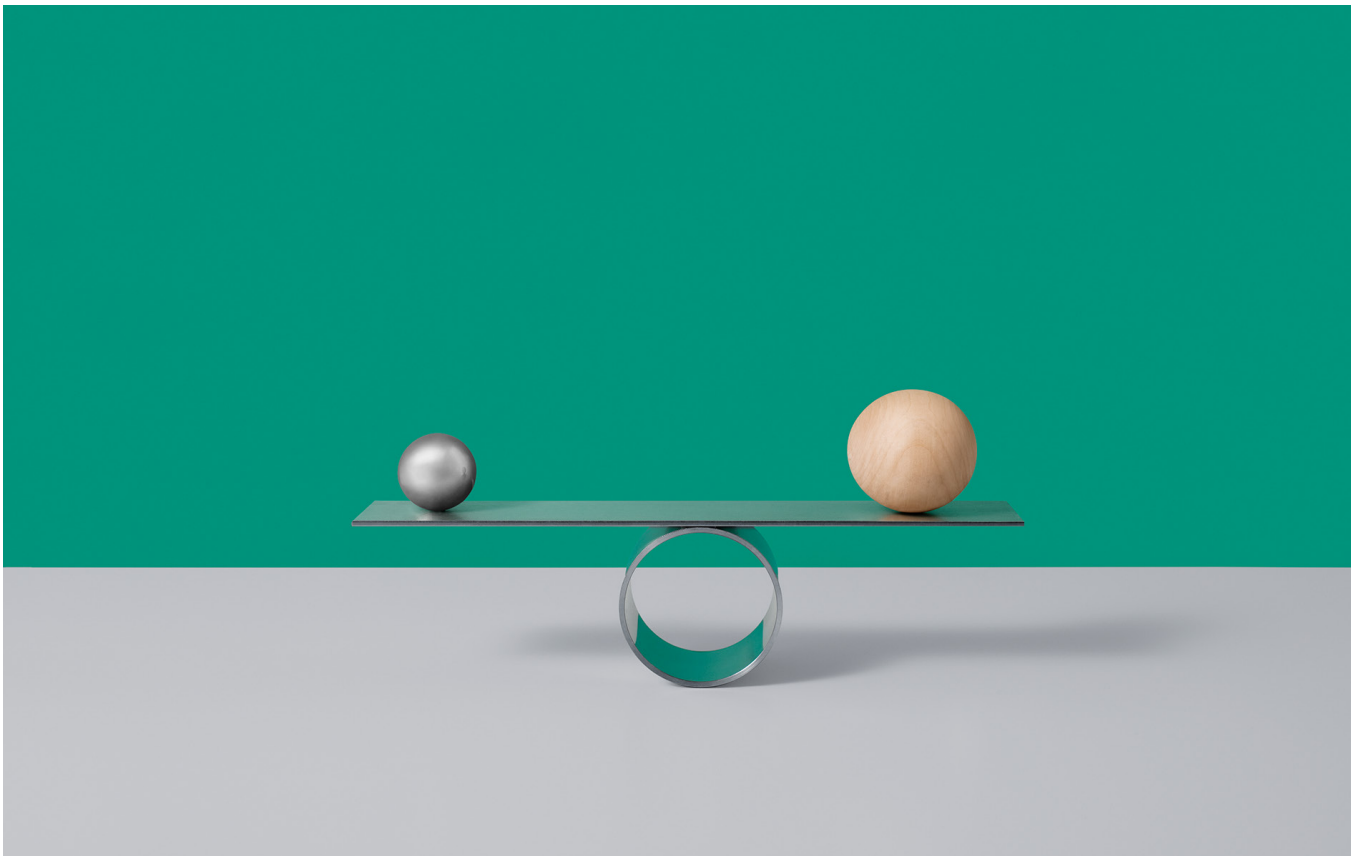
Hur omfattande är det ekonomiska mervärde som går förlorat på grund av uteblivet arbete under sjukåren? Enligt SCB och egna beräkningar för att uppskatta utvecklingen fram tills 2023, var förvärvsinkomsten i median i Borås kommun ca 285 200 kronor för kvinnor och 368 300 kronor för män. Detta är alltså den sammanräknade förvärvsinkomsten för den genomsnittliga invånaren inkomstmässigt i kommunen. Dessa siffror multipliceras med antalet sjukår för kvinnor respektive män. Sociala avgifter inkluderas i beräkningen för att få ut lönekostnaden. Lönekostnaden är marknadens prissättning på värdet av individens arbete. Sjuknotan räknas ut genom att multiplicera förlorade sjukår med kostnaden för arbetet, för medianinkomsttagaren i kommunen. Sjuknotan i Borås uppgår till ungefär 917 miljoner kronor. Detta är en uppskattning för samhällsförlusten av förlorat arbetsvärde, på grund av längre perioder av sjukskrivningar som täcks av sjukpenning och rehabiliteringsersättning, i Borås under 2023.

Steg 4: Hur mycket kan samhället vinna på minskning av sjukdagar, och hur stor del av sjuknotan är för psykisk respektive fysisk ohälsa?

En beräkning görs över den samhällsekonomiska vinsten med att antalet dagar som täcks av sjukpenning och rehabiliteringsersättning minskade med en tredjedel. Det är viktigt att notera att de första 14 dagarna av sjukskrivning, som betalas av arbetsgivaren, inte omfattas i beräkningen. För en person som är sjukskriven i 44 dagar skulle det räcka att antalet totala sjukskrivningsdagar minskade med 10, det vill säga en knapp fjärdedel, för att dagarna som täcks in av sjukpenning och rehabiliteringsersättning skulle minska med en tredjedel. Denna samhällsvinst är en tredjedel av summan som räknades ut i steget innan, det vill säga cirka 306 miljoner kronor. Sammanlagt uppgår olika former av direkta och indirekta skatter (arbetsgivaravgift, skatt och moms) till hälften av inkomsten för personer med lägre inkomster i Sverige.² Ungefär hälften av det värdeskapande som går förlorat på grund av avsaknad av gymnasial utbildning skulle därmed ha tillfallit individer och arbetsgivare i form av inkomster medan resten skulle ha tillfallit offentlig sektor i form av skatteintäkter.

I Västra Götalands län berodde under första kvartalet 2022 50 procent på sjukskrivningarna på psykisk ohälsa och resterande 50 procent på fysisk ohälsa. Ett antagande görs att denna statistik representerar fördelningen av längre perioder av sjukskrivningar i Borås kommun, och då fås siffrorna att sjuknotan av psykisk ohälsa är 462 miljoner kronor under 2021, medan sjuknotan av fysisk ohälsa är 454 miljoner kronor. Siffrorna skiljer sig åt, då det är marginellt över 50 procent av sjukskrivningarna i Västra Götalands län som beror på psykisk ohälsa. ●

² Sanandaji (2015).

Formeln för beräkningarna

Sjuknotan = $S \times B \times F / 365 \times I \times 1,374$

Sjuknotan för psykisk ohälsa = $S \times B \times F / 365 \times I \times 1,374 \times A_{\text{psykisk}}$

Sjuknotan för fysisk ohälsa = $S \times B \times F / 365 \times I \times 1,374 \times A_{\text{fysisk}}$

Samhällsvinsten med att minska sjuknotan med 1/3 räknas ut genom att dividera sjuknotan med tre.

S = Sjukpenningtalet för kommunen, nettodagar per registrerad försäkrad i arbetsför ålder (16 till 64 år).

B = Befolkningen i arbetsför ålder (16 till 64 år) i kommunen.

F = Faktor (0,973) för att omvandla befolkningen i arbetsför ålder i kommunen till registrerad försäkrad i samma åldersgrupp.

365 = antal dagar under året, används för att omvandla sjukdagar till sjukår.

I = Sammanräknad förvärvsinkomst, medianinkomst för boende i respektive kommun hela året.

1,374 = Faktorn används för att inkludera avtalade och lagstadgade sociala avgifter och därmed ge marknadspriset på lönekostnaden, vilket speglar det ekonomiska värdeskapandet av arbete.

A_{psykisk} = Andel av sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa, mäts på länsnivå första kvartalet av året

A_{fysisk} = Andel av sjukskrivningar pga. fysisk ohälsa, mäts på länsnivå genom att subtrahera andelen på grund av psykisk ohälsa från helheten.

Referenser

Försäkringskassans databas. "Sjukpenning och rehabiliteringspenning. Antal mottagare, antal nettodagar och utbetalt belopp."

Försäkringskassans databas. "Antal startade sjukfall per 1000 förvärvsarbetande i yrket och medel antal sjukskrivningsdagar per förvärvsarbetande i yrket - fördelat på yrke på detaljeringsnivå ett, år och kön".

Försäkringskassans databas. "Aktuellt sjukpenningtal, Sjukpenningtalet för alla kommuner".

Försäkringskassans databas. "Antal pågående sjukfall per månad fördelat på kön, län och kommun".

Försäkringskassans databas. "Antal startade sjukfall per 1 000 förvärvsarbetande"

Försäkringskassans hemsida. "Aktuellt sjukpenningtal".

OECD:s databas. "Compensated absence from work due to illness. Number of days lost per person per year."

SCB. Folkmängd efter ålder, kön och år.

SCB. Medianinkomst per kommun.

